

Uitvoeringsovereenkomst

Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen

2014 – 2018

gemeente VOORSCHOTEN

Leiden

in het kader van het
Regionaal Groenprogramma
2010 – 2020

Regionaal Investeringsfonds
Holland Rijnland

DE ONDERGETEKENDEN:

Gemeente Leiden en Gemeente Voorschoten en Gemeente Kaag en Braassem vertegenwoordigd door hun clustervertegenwoordiger, de heer F.W. de Wit, wethouder Onderwijs, Sport en Milieu van de gemeente Leiden, hiertoe aangewezen op grond van artikel 171 van de Gemeentewet door de burgemeesters van Leiden, Voorschoten en Kaag en Braassem

te noemen: Cluster Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen

EN

Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland, vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Natuur en Landschap, dhr. C. den Ouden, hiertoe op grond van artikel 21 lid 3 van de gemeenschappelijke regeling gemachtigd door zijn voorzitter, handelend ter uitvoering van het besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. **20 november 2014**, hierna te noemen: Holland Rijnland

Hierna gezamenlijk te noemen: "**partijen**" of elk afzonderlijk "**(een) partij**"

In aanmerking nemende:

- De overeenkomst Regionale investeringsstrategie Holland Rijnland vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland op 19 december 2007;
- De Beheerverordening Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland op 19 december 2007 en gewijzigd op 17 februari 2010;
- Het Regionaal Groenprogramma 2010 – 2020 vastgesteld in de openbare vergadering van het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland op 17 februari 2010;
- De Tuin van Holland vastgesteld in het Bestuurlijk Overleg Natuur en Landschap op 6 juni 2014.
- Het cluster een gezamenlijk Addendum bij het Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie heeft opgesteld op 4 november 2014.

Komen als volgt overeen:

Hoofdstuk 1: Definities

Artikel 1.1 Algemene begrippen

- a. Cluster: twee of meer deelnemende gemeenten, die samen een programma opstellen en uitvoeren, zoals bedoeld in de uitvoeringsstrategie van het Regionaal Groenprogramma;
- b. Clustervertegenwoordiger: de vaandeldrager van een Gebiedsprogramma, die bij volmacht namens alle gemeenten in een Cluster deze uitvoeringsovereenkomst tekent en een voortrekkersrol binnen het Cluster speelt;

- c. Deelnemende gemeenten: de twaalf gemeenten die op 1 januari 2008 deelnemen aan de gemeenschappelijke regeling Holland Rijnland;
- d. Eindbeheerder: de natuurlijke of rechtspersoon, die na oplevering van een project het langjarige beheer en onderhoud van het project op zich neemt;
- e. Gebiedsprogramma: de visie en de doelstellingen van het Regionaal Groenprogramma toegespitst op een specifiek gebied, of rond een thema met in de projectbladen de uitgewerkte projecten, planning en kostenraming;
- f. Addendum: aanvulling of vervolg op een Gebiedsprogramma, waarin projecten zijn opgenomen, die het cluster toevoegt aan de projectenlijst uit het Gebiedsprogramma;
- g. Maatregelen: de afzonderlijke (meestal fysieke) onderdelen van een project;
- h. Project: een onderdeel van een Gebiedsprogramma dat in een bestek aanbesteed en uitgevoerd wordt;
- i. Projectblad: de gegevens van een project in een Gebiedsprogramma weergegeven in de opmaak zoals weergegeven in bijlage 5 van het Regionaal Groenprogramma;
- j. Projecttrekker: de gemeente, die verantwoordelijk is voor de uitvoering van een project;
- k. Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland (of afgekort RIF): het totaal aan financiële middelen dat de deelnemende gemeenten ingevolge de Beheersverordening RIF (17 februari 2010) tussen 2008 en 2022 storten en de daarbij te ontvangen rente dat de financiële bijdrage levert voor de vijf in de Overeenkomst Regionale Investeringsstrategie genoemde Regionale Projecten.

Hoofdstuk 2: Doel van de uitvoeringsovereenkomst en taakverdeling

Artikel 2.1 Doel

Partijen stellen zich met het aangaan van deze uitvoeringsovereenkomst ten doel vast te stellen welke projecten zij in de periode 2014 – 2018 zullen realiseren. Deze projecten maken deel uit van de door de gemeenten vastgestelde Gebiedsprogramma en Addenda. De uitvoering vindt plaats overeenkomstig de in deze uitvoeringsovereenkomst vastgelegde afspraken over financiering, voorbereiding, uitvoering, eigendom, beheer en onderhoud door partijen.

Om daadwerkelijk te bereiken dat de projecten uit het Gebiedsprogramma's en Addenda worden gerealiseerd hebben partijen in deze overeenkomst de volgende afspraken vastgelegd:

Artikel 2.2 Algemene afspraken en taakverdeling

Afspraken met betrekking tot de voorbereiding, de uitvoering en het beheer en onderhoud, die in principe gelden voor alle projecten, tenzij anders bepaald in hoofdstuk 3 van deze uitvoeringsovereenkomst.

1. Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland:

- 1. Wijst een contactpersoon aan, die de contacten over de uitvoering van deze uitvoeringsovereenkomst onderhoudt met de andere partijen.
  - 1.1. Kan ondersteuning bieden bij het verwerven van aanvullende financiering.
  - 1.2. Levert terugkoppeling op het programma van eisen, definitief ontwerp, (concept)bestek en raming, aanbesteding, oplevering en overige mijlpalen van de projecten.
  - 1.3. Stelt jaarlijks een voortgangsrapportage op voor alle Gebiedsprogramma's.
- 2. Is eindverantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen uit het Regionaal Groenprogramma.

3. Is verantwoordelijk voor het doelmatig en effectief inzetten van de bijdragen uit het Regionaal Investeringsfonds.
4. Stemt in met de Gebiedsprogramma's en projectbladen van de clusters.
5. Is medefinancier van de projecten en maatregelen in de Gebiedsprogramma's en Addenda.
6. Beoordeelt aan de hand van de toetsingsmatrix of uitvoering van maatregelen binnen vier jaar kan plaatsvinden (zie bijlage 1).

2. Clusters van gemeenten:

1. Wijzen een contactpersoon aan, die de contacten met de andere partijen onderhoudt over de uitvoering van deze uitvoeringsovereenkomst.
2. Zijn indiener van een gezamenlijk Addendum op het Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie met de projecten.
3. Wijzen uit hun midden een clustervertegenwoordiger aan, die zij machtigen/mandateren namens hen te handelen bij de ondertekening en uitvoering van deze uitvoeringsovereenkomst.
4. Voeren de regie tijdens de uitvoering van het Gebiedsprogramma en Addendum.
5. Wijzen per project uit het Gebiedsprogramma en Addendum een projectverantwoordelijke gemeente aan, de zogenaamde projecttrekker.
6. Dragen er zorg voor dat de respectievelijke projecttrekkers de diverse projecten uit het Gebiedsprogramma en Addendum uitvoeren.
7. Zijn verantwoordelijk voor informatievoorziening en terugkoppeling voortgang werkzaamheden aan Holland Rijnland.
8. Zullen na oplevering van alle projecten uit hun Gebiedsprogramma en Addendum schriftelijk aan de partijen verklaren de verplichtingen van deze uitvoeringsovereenkomst te hebben afgerond.
9. Verzorgen de communicatie richting betrokkenen en bewoners.
10. Dragen zorg voor financiering van derden, niet zijnde gemeenten, om aanleg van projecten mogelijk te maken.
11. Zorgen dat het eigendom, beheer en onderhoud na oplevering van projecten geregeld is.

3. Gemeente (niet zijnde de trekker van een project):

1. Sluit zich aan bij het programma van projecten.
2. Zorgt voor de juiste machtiging/mandatering van de clustervertegenwoordiger.
3. Zorgt voor de eigen financiële bijdrage zoals vastgelegd in het Gebiedsprogramma en Addendum.

4. Gemeente (zijnde de projecttrekker van een project):

1. Sluit zich aan bij het programma van projecten.
2. Zorgt voor de juiste machtiging/mandatering van de clustervertegenwoordiger.
3. Zorgt voor de financiële bijdrage zoals vastgelegd in het Gebiedsprogramma en Addendum.
4. Is de uitvoerende partij van het project waarvan hij projecttrekker is.
5. Zal de voorbereiding, aanleg en nazorg van het project waarvan hij projecttrekker is uitvoeren.
6. Verzorgt de aanvragen van subsidies om aanleg van project mogelijk te maken.
7. Draagt zorg voor het opstellen van een programma van eisen van het project waarvan hij projecttrekker is. In het programma van eisen zijn de resultaten ten aanzien van een project beschreven. Ook worden hierin de kwaliteitscriteria gedefinieerd.
8. Is verantwoordelijk voor het correct doorlopen van voor de uitvoering van hun eigen projecten benodigde procedures voor vergunningen en ontheffingen (inclusief quick scan Flora & Faunawet en Habitatrichtlijn en provinciale Milieuverordening).

9. Draagt zorg voor de verwerving van, of overeenkomst over de gronden, die nodig zijn voor de uitvoering van de projecten.
10. Draagt verder, voor dat project, zorg voor de voorbereiding van het bestek, de aanbestedings- en gunningprocedures, (begeleiden van) de uitvoering, de planologische procedures, de aanvraag van de benodigde vergunningen en ontheffingen, het melden van eventueel meerwerk en de financiële consequenties bij Holland Rijnland en de clustervertegenwoordiger. De gemeente zal deze stukken ter afstemming voorleggen aan het cluster.
11. Verzorgt de communicatie ten behoeve van dat project, waaronder verstaan kan worden:
  - 11.1. Plaatsing van een projectbord tijdens en informatiebord na afloop van de uitvoering. Leveren, plaatsen, onderhouden en verwijderen van het projectbord en leveren en plaatsen van het informatiebord zijn onderdeel van het bestek.
  - 11.2. De voorlichting aan omwonenden en betrokkenen door middel van een persbericht bij de start en oplevering.
  - 11.3. Periodieke nieuwsbrieven vallen niet onder de financierbare communicatie.
  - 11.4. Bij de communicatie wordt vermeld dat het project met medefinanciering van Holland Rijnland en andere medefinanciers of subsidiegevers wordt gerealiseerd.
12. Draagt zorg voor een goede terugkoppeling met cluster en Holland Rijnland over de voorwaarden en de voortgang (inhoudelijk, financieel en planning) van de voorbereiding en uitvoering van het bestek door middel van (half)jaarlijkse rapportages aan Holland Rijnland. Hiervoor kunnen de rapportages, die ook voor subsidies zijn opgesteld, worden gebruikt.
13. Is verantwoordelijk voor en eerste aanspreekpunt van ingenieursdienst, toezichthouder en aannemer tijdens voorbereiding en uitvoering van het bestek.
14. Draagt zorg voor een correcte financiële boekhouding en eindafrekening inclusief accountantsverklaring.
15. Levert het werk op aan de eindbeheerder.

Artikel 2.3 Clusterspecifieke afspraken

In hoofdstuk 3 van deze uitvoeringsovereenkomst, staan de clusterspecifieke afspraken. Deze gelden alleen voor het genoemde cluster in aanvulling op, dan wel in sommige gevallen in afwijking van de algemene geldende afspraken en taakverdeling uit artikel 2.2 van deze overeenkomst.

Hoofdstuk 3: Clusterspecifieke afspraken

Artikel 3.1 Cluster Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen

1. Gebiedsprogramma:

Bijlage 4a van deze overeenkomst is het Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie (4 november 2012). Deze uitvoeringsovereenkomst betreft de onderstaande projecten uit het Addendum. Uit de toetsingsmatrix (bijlage 1) blijkt dat deze projecten uitvoeringsgereed zijn.

1. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht

- a. Verbinding groene parels Huigpark en Blekerspark door voetgangersbrug.
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark met voetgangersburg over de Oude Herengracht. Vergroten zichtbaarheid van het Blekerspark, en daarmee de logica van de route.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 368.368

- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 92.092

2. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn

- a. Verbinding historische Zijlpoort en omgeving met Ankerpark door brug.
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark door met een brug een directe verbinding tussen de Zijlpoort en het Ankerpark te creëren. De brug moet vanwege de prominente positie boven de entree van de haven een mechanische ophaalbrug zijn.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 2.105.405
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 526.351

3. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen

- a. Verbinding groene parel Ankerpark met vernieuwde Meelfabriek.
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark door het terrein van de Meelfabriek te laten lopen.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 102.926
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 25.732

4. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn

- a. Verbinding Singelroute vanaf groene parel Begraafplaats Groenesteeg/ Kaarsenmakersstraat naar Veerplein/ Plantage/ Plantsoen
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark door met een brug een directe, snellere verbinding over de Nieuwe Rijn te maken. Deze brug zorgt ook voor een lange zichtlijn waardoor duidelijkheid en beleving wordt gecreëerd.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 514.631
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 128.658

5. Brug 5de Binnenvestgracht-Hortus Botanicus over 5de Binnenvestgracht

- a. Verbinding Singelroute 5^e Binnenvestgracht met publiek toegankelijke deel van de Hortus botanicus via een vlonderbrug over de 5^e Binnenvestgracht onder het universiteitsgebouw door.
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark de relatie met de Hortus botanicus te leggen. Door de nieuwe vlonderbrug ontstaat er een directe en toeristisch aantrekkelijke route.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 264.358
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 66.089

6. Vlonderbrug Reuvenplaats-Arsenaalplein in Witte Singel

- a. Verbinding Singelroute vanaf Hortus botanicus en openbare oever achter Lipsiusgebouw naar Arsenaalplein via een vlonderpad om het universiteitsgebouw Reuvenplaats heen.
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark door de nieuwe verbinding ontstaat een duidelijke lange zichtlijn direct langs het water.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 204.769
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 51.192

7. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht

- a. Verbinding tussen groene parels Arsenaalplein en Rembrandtpark I
- b. Opheffen knelpunt route Singelpark door een nieuwe brug die een directe verbinding langs het water van het heringerichte Arsenaalplein naar de verstopte parel Rembrandtpark I creëert.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 157.089
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 39.274

8. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen

- a. Doorgaande 6,3 kilometer lange voetgangersverbinding aan de binnenzijde van de singels die herkenbaar, duidelijk en aantrekkelijk is
- b. De Singelroute is de ruggengraat van het Singelpark. Het is voor de beleving, identiteit en samenhang van het Singelpark van belang dat de doorgaande singelroute in de eerste fase van de planontwikkeling van het Singelpark wordt gerealiseerd.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 522.933
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 130.733

9. Oostvlietpolder groen en recreatieve voorzieningen fase 2

- a. 21 ha in het middengebied van de Oostvlietpolder met o.a. 800 m voetpad, 500 m fiets/voetpad en 1,5 km struinpad.
- b. Ontwikkelen van ecologische verbindingen, voet- en fietspaden, beleefbos, plasdras zone, bijentuin met bijenstal.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 984.000
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 245.750

10. Stad-Landverbindingen – groene recreatieve routes

- a. ca 40 km fietsroute verdeeld over 8 routes de stad uit.
- b. Verbetering groene recreatieve verbindingen van de stad naar recreatie en natuurgebieden in het buitengebied door aansluiting op het fietsknooppuntennetwerk en wegnemen kleine knelpunten, groene aankleding en bermen, informatieborden en bankjes.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 549.214
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 137.304

11. Stad-landverbinding Singelpark-Oude Rijn – knelpunt 2 Caesarbrug-Matilo

- a. 1 knelpunt in een doorgaande fietsroute: ca 2800 m².
- b. Aanleggen nieuw fietspad, verbeteren bestaand fietspad, vergroening van de omgeving.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 70.000
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 17.500

12. Natuurbelevingstuin De Bult, Nieuwe Wetering

- a. 1 natuurbelevingstuin van ca 1,2 ha.
- b. Inrichting van het strook tussen HSL en Nieuwe Wetering met pluktuin, avontuurlijke speelmogelijkheden, insectvriendelijke en streekeigen beplanting en recreatieve elementen tot groene buffer en recreatieve bestemming.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 135.000
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 25.000

13. Ter Wadding

- a. 2,6 ha in Voorschoten
- b. De aanleg van een wandelbos met landgoedkarakter, waarvan de entrees goed aansluiten op de omgeving.
- c. Budgetraming inrichtingskosten: € 130.000
- d. Bijdrage Holland Rijnland: € 32.500

2. Reservering Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland:

Voor de cofinanciering van de uitvoering van deze projecten uit het programma reserveert Holland Rijnland een totaalbedrag van maximaal € 1.518.175.

3. Met uitzondering van project 11 vraagt de projecttrekker geen subsidie aan via POP2. Holland Rijnland zal haar bijdrage rechtstreeks aan de projecttrekker overmaken conform het kasritme uit bijlage 3.
4. Holland Rijnland kan een verrekenbaar voorschot verlenen op verzoek van de projecttrekker.
5. Voor projecten met een begroting van minder dan € 100.000 hoeft de gemeente, die de projecttrekker is, in afwijking op artikel 2.2 onderdeel 4.14 bij de eindafrekening geen accountantsverklaring te verzorgen

Hoofdstuk 4: Financiële bepalingen

Artikel 4.1 Looptijd en reservering budgetten

De looptijd van deze uitvoeringsovereenkomst is 4 jaar, te rekenen vanaf de datum van ondertekening. Projecttrekkers moeten hun projecten binnen deze periode afronden. Gedurende deze periode blijven de budgetten zoals omschreven onder artikel 3.1 lid 1 en lid 2 gereserveerd. Hierna vallen de budgetten terug naar het algemene budget binnen de voorziening RIF, tenzij er nadere afspraken zijn vastgelegd conform artikel 5.1 lid 5.

Artikel 4.2 Indexering inrichtingskosten en financiering

Er zal geen indexering van de inrichtingskosten worden toegepast. In bijlage 2 is een overzicht van de geraamde kosten en de financiering weergegeven. Holland Rijnland financiert 25 procent van de inrichtingskosten. Holland Rijnland betaalt geen BTW aan projecten, die gemeenten uitvoeren. De bedragen bij gemeentelijke projecten zijn in deze uitvoeringsovereenkomst exclusief BTW. Holland Rijnland financiert 25 procent mee van eventueel meer- of bijwerk tot een maximum van 10 procent van de totale inrichtingskosten. Meer- en bijwerk valt niet onder de onvoorzien omstandigheden uit artikel 5.1 lid 2.

Artikel 4.3 Bijdrage Holland Rijnland en betaling

Met het tekenen van deze Uitvoeringsovereenkomst gaat Holland Rijnland de juridische verplichting voor haar bijdrage uit het RIF aan. Tenzij anders bepaald in hoofdstuk 3 van deze uitvoeringsovereenkomst, zal Holland Rijnland op verzoek van de projecttrekker voorfinancieren en voorschotten geven vanaf het moment dat projecttrekker het project publiceert op de aanbestedingskalender of offerteaanvragen doet. In bijlage 3 is de uitgave van kasmiddelen aangegeven in de tijd.

Artikel 4.4 Verantwoordelijkheid overige kosten

De projecttrekker neemt de verantwoordelijkheid voor de in het kader van de voorbereiding en uitvoering van een project te maken kosten. Kosten waarover in deze uitvoeringsovereenkomst geen afspraken zijn gemaakt, zijn geheel voor rekening van de projecttrekker. De kosten die gemoeid zijn met het voeren van planologische en/of onteigeningsprocedures komen voor rekening van de partij, die voor het voeren van deze procedures en de daaruit voortkomende besluitvorming ingevolge wettelijke voorschriften verantwoordelijk is.

Hoofdstuk 5: Ontbindende voorwaarden, wijzigingen, geschillen en aansprakelijkheid

Artikel 5.1 Ontbinding en wijziging

1. Ernstige tekortkomingen in de nakoming aan de zijde van één van de partijen geeft de andere partijen het recht bij aangetekend schrijven de overeenkomst geheel of

gedeeltelijk te ontbinden. Ontbinding kan pas plaatsvinden nadat de tekortschietende partij een redelijke termijn is gegund teneinde alsnog zijn verplichtingen na te komen.

2. Indien de omstandigheden waaronder de uitvoeringsovereenkomst is gesloten zich zodanig wijzigen, dat in redelijkheid niet meer van één of meerdere partijen kan worden gevergd dat de uitvoeringsovereenkomst ongewijzigd in stand blijft, treden partijen met elkaar in overleg om nadere afspraken te maken.
3. Partijen zullen deze overeenkomst ook per aangetekend schrijven geheel of gedeeltelijk ontbinden of wijzigen indien betrokken partijen geen financiële dekking kunnen vinden voor de geraamde kosten of zich andere onvoorziene omstandigheden voordoen.
4. Indien zich de in het derde lid bedoelde onvoorziene omstandigheden voordoen verplichten partijen zich op constructieve wijze met elkaar te overleggen en al het mogelijke te doen om de overeenkomst uit te voeren of hierover nadere afspraken met elkaar te maken;
5. Indien het in het tweede en vierde lid bedoelde overleg tot overeenstemming leidt, zullen de bij dat overleg overeengekomen wijzigingen worden vastgelegd in een nader te sluiten overeenkomst. Deze afspraken kunnen ook invloed hebben op de looptijd en budgetreservering uit artikel 4.1.

Artikel 5.2 Geschillenregeling en toepasselijk recht

1. Ieder geschil tussen partijen dat ontstaat in de uitvoering van deze overeenkomst zal, tenzij anders nader tussen partijen wordt overeengekomen, bij uitsluiting worden voorgelegd aan een daartoe bevoegde rechter;
2. Op deze Uitvoeringsovereenkomst is het Nederlands recht van toepassing.

Artikel 5.3 Aansprakelijkheid

Het cluster vrijwaart Holland Rijnland van alle aansprakelijkheid voortvloeiende uit de uitvoering van de projecten en maatregelen. Partijen hebben zich adequaat verzekerd en zullen zich naar behoren verzekerd houden voor in ieder geval wettelijke aansprakelijkheid en beroepsaansprakelijkheid. De projecttrekker draagt zorg dat door haar of door de aannemer een CAR-verzekering met de gebruikelijke voorwaarden zal worden afgesloten.

Hoofdstuk 6: Bijlagen

De volgende bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van deze overeenkomst:

1. Toetsingsmatrix;
2. Kostenraming en financiering;
3. Verwachte uitgave van kasmiddelen;
- 4.a Addendum Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie 2012
- 4.b Projectblad Singelpark – Singelroute: Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht
- 4.c Projectblad Singelpark: Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn
- 4.d Projectblad Singelpark: Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen
- 4.e Projectblad Singelpark: Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn
- 4.f Projectblad Singelpark: Brug 5de Binnenvestgracht-Hortus Botanicus over 5de Binnenvestgracht
- 4.g Projectblad Singelpark: Vlonderbrug Reuvensplaats-Arsenaalplein in Witte Singel
- 4.h Projectblad Singelpark: Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht
- 4.i Projectblad Singelpark: Singelroute
- 4.j Projectblad Oostvlietpolder groen en recreatieve voorzieningen fase 2
- 4.k Projectblad Stad-Landverbindingen - groene recreatieve routes
- 4.l Projectblad Stad-landverbinding Singelpark-Oude Rijn – knelpunt 2 Caesarbrug-Matilo
- 4.m Projectblad Natuurbelevingstuin De Bult Nieuwe Wetering

4.n Projectblad Ter Wadding

Aldus overeengekomen en in achtvoud getekend te ..... op.

Ondertekening partij 1, **Samenwerkingsorgaan Holland Rijnland**,
vertegenwoordigd door de portefeuillehouder Natuur en Landschap:

datum:

de heer C. den Ouden

plaats:

Ondertekening Partij 2, **Cluster Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen**:
vertegenwoordigd door de wethouder Onderwijs, Sport en Milieu van de gemeente Leiden:

datum:

Clustervertegenwoordiger de heer F.W. de Wit

plaats:

Bijlage 1. Toetsingsmatrix

Project	1. Bestuurlijk draagvlak		2. Grondverwerving			3. Financiën		4. Planologische verankering			5. Relevante wet- en regelgeving					6. EBO
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4.1	4.2	4.3	5.1	5.2	5.3	5.4	5.5	6.1
1. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
2. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
3. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
4. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
5. Brug 5 ^{de} Binnenvestgracht-Hortus Botanicus	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
6. Vlonderbrug Reuvensplaats-Arsenaalplein in Witte Singel	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
7. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
8. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen	ja ¹	ja	ja ²	nvt	nvt	ja ³	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
9. Oostvlietpolder groen en recreatieve voorzieningen fase 2	ja	ja	ja	nvt	nvt			ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	Ja	ja
10. Stad-Landverbindingen – groene recreatieve routes	ja ⁴	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	ja	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	Ja	ja
11. Stad-landverbinding Singelpark-Oude Rijn – knelpunt 2 Caesarbrug-Matilo	ja ⁴	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	ja	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	ja	ja
12. Natuurbelevingstuin De Bult, Nieuwe Wetering	ja	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	ja	ja	ja	nvt	ja	ja	ja	ja	ja
13. Ter Wadding	Ja ¹	ja	ja	nvt	nvt	ja	ja	ja	ja	ja	nvt	nee ⁵	ja	ja	ja	ja

¹ Visie Singelpark is vastgesteld door de Leidse gemeenteraad.

² 95% van de grond is in eigendom van de gemeente Leiden.

³ de raad heeft begin 2014 een kaderbesluit genomen over financiën, prioriteitstelling en beheer.

⁴ Voorbereidingsbesluit Groene Recreatieve routes is vastgesteld in de Leidse gemeenteraad in juni 2013

⁵ De gemeente heeft contact gelegd met het Hoogheemraadschap van Rijnland.

De volgende vragen moeten met 'ja', 'niet van toepassing' of 'toezegging/overeenkomst op papier' beantwoord kunnen worden. Indien het antwoord 'nee' luidt, in een voetnoot hierover uitleg geven.

1. Bestuurlijk draagvlak
  - 1.1 Is het programma vastgesteld in de raad (bestuurlijke overeenstemming)?
  - 1.2 Maken de projecten onderdeel uit van een groter beleidskader?
2. Grondverwerving
  - 2.1 Is de grond in eigendom?
  - 2.2 Zijn met de pachter/gebruiker afspraken gemaakt over overpad/gebruik van zijn grond (zakelijke overeenkomst) of is de pachtovereenkomst (jaarlijks) te verbreken?
  - 2.3 Zijn met de grondeigenaar afspraken gemaakt over overpad/gebruik van zijn grond (zakelijke overeenkomst)?
3. Financiën
  - 3.1 Zijn voldoende financiële middelen bij medefinanciers beschikbaar (schriftelijk vastgelegd)?
  - 3.2 Is er een projectorganisatie?
4. Planologische verankering
  - 4.1 Past het plan binnen de provinciale Structuurvisie?
  - 4.2 Past het plan binnen het beleid van het waterschap (peilbesluiten, keur)?
  - 4.3 Past het plan binnen de gemeentelijke structuurvisie en bestemmingsplan?
5. Relevante wet- en regelgeving
  - 5.1 Heeft het rijk / de provincie ontheffing verleend of medewerking toegezegd (Rijksmonumentenvergunning / Verordening Ruimte, milieuverordening)?
  - 5.2 Heeft het Hoogheemraadschap ontheffing verleend of medewerking toegezegd (keur)?
  - 5.3 Is overleg geweest over de ontheffing Flora- en Faunawet en Habitatrictlijn?
  - 5.4 Zijn de gemeentelijke vergunningen in beeld gebracht?
  - 5.5 Kan de MER-procedure achterwege blijven?
6. Eigendom, beheer en onderhoud (EBO)
  - 6.1 Zijn afspraken gemaakt over eigendom, beheer en onderhoud na inrichting?

Bijlage 2. Kostenraming en financiering

In deze bijlage is aangegeven welke kosten gemoeid zijn met de in hoofdstuk 3 genoemde projecten. Onder financiering is de bijdrage van Holland Rijnland uit het Regionaal Investeringsfonds (RIF) weergegeven, de eigen bijdrage van de gemeente, de bijdrage van de provincie (PZH) en via de Subsidieregeling Groen Zuid-Holland (inclusief POP2), eventueel een andere subsidie.

Kostenraming en financiering

Project	Kosten raming (€)	Financiering (€)			opmerking
		RIF	PZH	Gemeente	
1. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht	€ 368.368	€ 92.092	0	€ 276.276	
2. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn	€ 2.105.405	€ 526.351	0	€ 1.579.054	
3. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen	€ 102.926	€ 25.732	0	€ 77.194	
4. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn	€ 514.631	€ 128.658	0	€ 385.973	
5. Brug 5 ^{de} Binnenvestgracht-Hortus Botanicus	€ 264.358	€ 66.089	0	€ 198.269	
6. Vlonderbrug Reuvenplaats-Arsenaalplein in Witte Singel	€ 204.769	€ 51.192	0	€ 153.577	
7. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht	€ 157.089	€ 39.274	0	€ 117.815	
8. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen	€ 522.933	€ 130.733	0	€ 392.200	
9. Oostvlietpolder groen en recreatieve voorzieningen fase 2	€ 984.000	€ 245.750	€ 491.500	€ 246.750	
10. Stad-Landverbindingen - groene recreatieve routes	€ 549.214	€ 137.304	€ 240.000	€ 171.910	
11. Stad-landverbinding Singelpark-Oude Rijn – knelpunt 2 Caesarbrug-Matilo	€ 70.000	€ 17.500	€ 35.000	€ 17.500	
12. Natuurbelevingstuin De Bult Nieuwe Wetering	€ 135.000	€ 25.000	€ 110.000	€ 0	Plus inzet vrijwilligers
13. Ter Wadding	€ 130.000	€ 32.500	€ 65.000	€ 32.500	
Totaal	€ 6.108.693	€ 1.518.175	€ 941.500	€ 3.649.018	

Bijlage 3. Verwachte uitgave van kasmiddelen

In deze bijlage is de verwachte uitgave van kasmiddelen van Holland Rijnland aangegeven, het kasritme. De bedragen zijn inschattingen op basis van de logische volgorde van de realisatie van de maatregelen en de snelheid van de uitvoering.

Kasritme RIF

Project	Bijdrage RIF (€)	Kasritme (€)			
		2015	2016	2017	2018
1. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht	€ 92.092	€ 0	€ 30.000	€ 30.000	€ 32.092
2. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn	€ 526.351	€ 0	€ 150.000	€ 150.000	€ 226.351
3. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hertussen	€ 25.732	€ 0	€ 0	€ 0	€ 25.732
4. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn	€ 128.658	€ 0	€ 0	€ 50.000	€ 68.658
5. Brug 5 ^{de} Binnenvestgracht-Hortus Botanicus	€ 66.089	€ 0	€ 0	€ 0	€ 66.089
6. Vlonderbrug Reuvensplaats-Arsenaalplein in Witte Singel	€ 51.192	€ 0	€ 0	€ 0	€ 51.192
7. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht	€ 39.274	€ 0	€ 0	€ 0	€ 39.274
8. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen	€ 130.733	€ 0	€ 0	€ 60.000	€ 70.733
9. Oostvlietpolder groen en recreatieve voorzieningen fase 2	€ 245.750	€ 100.000	€ 145.750	€ 0	€ 0
10. Stad-Landverbindingen - groene recreatieve routes	€ 137.304	€ 50.000	€ 87.304	€ 0	€ 0
11. Stad-landverbinding Singelpark-Oude Rijn – knelpunt 2 Caesarbrug-Matilo	€ 17.500	€ 0	€ 17.500	€ 0	€ 0
12. Natuurbelevingstuin De Bult Nieuwe Wetering	€ 25.000	€ 25.000	€ 0	€ 0	€ 0
13. Ter Wadding	€ 32.500	€ 0	€ 32.500	€ 0	€ 0
Totaal	€ 1.518.175	€ 177.015	€ 465.070	€ 292.017	€ 582.139

Groenprogramma Holland Rijnland

Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie

Als achtergrond voor Uitvoeringsovereenkomst Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen 2014-2018

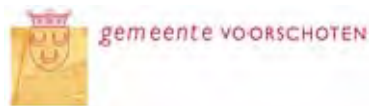
1. t/m 8. Singelpark – Singelroute

9. Oostvlietpolder fase 2

10. en 11. Stad-land verbindingen Leiden – Leidse Ommelanden fase 1

12. Natuurbelevingstuin De Bult

13. Ter Wadding

Cluster Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen

Gemeente Leiden, Voorschoten en Kaag & Braasem, 4 november 2014

Contactpersonen

- Singelpark – Singelroute: gemeente Leiden; Marcel Belt, Ernest Pelders, Aline ter Harmsel
- Oostvlietpolder fase 2: gemeente Leiden; Marcel Belt, Sandra Minnesma
- Stad-landverbindingen Leiden-Leidse Ommelanden fase 1: Mirte van Daalen
- Natuurbelevingstuin De Bult: gemeente Kaag en Braasem;
- Ter Wadding: gemeente Voorschoten;

1. Inleiding

Dit document is een addendum op het Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie. Met dit gebiedsprogramma willen oorspronkelijk de gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude door uitvoering van meerdere projecten het startsein geven voor meer groen en recreatie in de stedelijke agglomeratie en betere verbindingen (het groene web) naar de omliggende, grotere groengebieden rond de stedelijke agglomeratie (het groene hoefijzer).

De doelstelling van dit addendum is om enkele nieuwe projecten toe te lichten waarvan op korte termijn de uitvoering kan starten. Daarbij vormen de gemeenten Leiden, Voorschoten en Kaag en Braassem het Cluster "Groene recreatieve verbindingen en bestemmingen". Deze toelichting dient als achtergrond voor een Uitvoeringsovereenkomst 2014-2018. Het gaat om de volgende projecten:

- **Singelpark – Singelroute** (dit project, bestaande uit 8 deelprojecten, is reeds eerder aangevraagd en toegekend maar nog geen uitvoeringsovereenkomst voor afgesloten)
- **Oostvlietpolder fase 2**
- **Stad-landverbindingen Leiden-Leidse Ommelanden fase 1** (bestaand uit 2 deelprojecten)
- **Natuurbelevingstuin De Bult**
- **Ter Wadding**

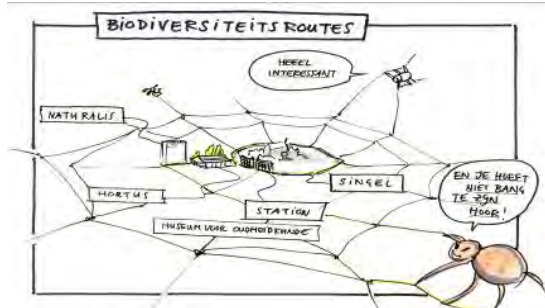
2. Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie

Regionaal Groenprogramma

De stedelijke agglomeratie van Holland Rijnland, specifiek Leiden, is een van de meest dicht bebouwde en meest versteende gebieden van Nederland. Gelukkig liggen wij wel in een van de mooiste regio's van Nederland met veel diverse, groene landschappen. De gemeentes van Holland Rijnland zetten zich door uitvoering van het Regionaal Groenprogramma gezamenlijk in om de regio nog aantrekkelijker te maken. De gemeente Leiden heeft de rol opgepakt om aanjager te zijn van ontwikkelingen in het landelijk gebied rondom de stedelijke agglomeratie. Daarnaast werken wij aan een goed aanbod van groen en recreatie binnen de stad en een goed netwerk van groene, recreatieve verbindingen tussen de regionale landschappen. Deze groenambitie kan de gemeente Leiden niet alleen realiseren, dus vandaar dat er naar diverse vormen van samenwerking wordt gezocht.

Groen, recreatief netwerk

In 2009 is samen met inwoners van Leiden en de omliggende gemeenten het BiodiversiteitsActiePlan (BAP) opgesteld. Eén van de meest essentiële onderdelen is het versterken van het groene, recreatieve netwerk. De Leidse singels, het vestingbolwerk dat in 1659 is voltooid rondom de Leidse binnenstad, is het belangrijkste onderdeel van dit netwerk. Het is niet alleen een groene ring rondom de historische binnenstad, maar vooral ook een schakel binnen en naar het regionale groennetwerk.

3. Toelichting projecten en aanvraag

Zie in eerste instantie de projectbladen in de bijlage

1 t/m 8. Singelpark – Singelroute

Dit project, bestaande uit 8 deelprojecten van de Singelroute, is reeds eerder aangevraagd en toegekend (in 2013) maar er is nog geen uitvoeringsovereenkomst voor afgesloten. Destijds is ook een toelichtend addendum opgesteld. Aangegeven is toen dat de gemeente Leiden slechts op die onderdelen van het Singelpark, waar er sprake is van het versterken van groene ruimte, het tot stand brengen en verbeteren van verbindingen voor recreatie en natuur, een beroep zal doen op cofinanciering vanuit het Regionaal Groenprogramma. Concreet komt dat neer op:

- medefinanciering van de **Singelroute**; de doorgaande verbinding over de singels als strategisch onderdeel van het regionale groene en recreatienetwerk voor wandelaars, fietsers en vaarverkeer. Hierbij gaat het om de realisatie van een herkenbare, comfortabele en doorgaande verbinding zonder knelpunten. Hiervoor is het noodzakelijk om knelpunten in de singelroute op te lossen: nieuwe paden, nieuwe bruggen, verwijderen obstakels zoals de dam in de Maresingel, etc. en om deze Singelroute duidelijk te markeren met een identiteit.
- medefinanciering van de **strategische knooppunten in het regionale netwerk**. Hierbij gaat het om de benadrukking en versterking van de knooppunten in het Singelpark waar de singelroute en de stad-land verbindingen samen komen. Zoals de Haarlemmertrekvaart, de stad-landverbindingen Leiden Noord (van en naar Plassengebied), Leiden-west (van en naar Landgoederenzone en kust), Leiden-oost (van en naar Groene Hart), de historische knooppunten van fiets- en wandelverbindingen rondom de stadspoorten. Hierbij gaat het concreet om het maken van nieuwe verbindingen zoals nieuwe bruggen en paden en het herinrichten en daarmee verduidelijken van de knooppunten.

Deze verbindingen en knooppunten sluiten aan op en zijn onderdeel van de routestructuren uit het in ontwikkeling zijnde Uitvoeringsprogramma “Samen voor Groen”.

Begin 2013 heeft Holland Rijnland een medefinancieringsaanvraag van de gemeente Leiden om 8 deelprojecten van de Singelroute voor 25% mee te financieren gehonoreerd. Dit kwam neer op een medefinanciering aanvraag van € 839.527 voor de aanleg van 7 nieuwe verbindingen in de vorm van bruggen en het uitzetten van een eerste duidelijke Singelroute. Sinds eind 2012 heeft het project zich ontwikkeld (o.a. door ontwikkeling Beeldkwaliteitsplan), wordt er toegewerkt naar uitvoering en is de raming van de deelprojecten duidelijker geworden. De actuele raming van de uitvoeringskosten bedraagt € 4.240.487. De medefinancieringsaanvraag bij Holland Rijnland komt daarmee op € **1.060.122**. De gemeente Leiden heeft zelf € 4.297.792 gereserveerd voor het gemeentelijke deel van de uitvoeringskosten (€ 3.180.366) en de plankosten.

9. Oostvlietpolder fase 2

De gemeente Leiden wil de Oostvlietpolder groen en recreatief ontwikkelen. Dit plan is reeds beschreven in het Gebiedsprogramma uit 2010 en begin 2013 is met medefinanciering van Holland Rijnland een eerste fase opgeleverd. Destijds is ook al aangegeven dat de Oostvlietpolder nog een fase 2 en 3 zou krijgen. De gemeente Leiden heeft momenteel een aanvraag ingediend voor medefinanciering van de 2^e fase (zie projectblad in de bijlage). Deze fase houdt o.a. de aanleg van fiets- en wandelpaden, een plas-drasgebied, een ecologische zone, een beleefbos en de educatieve bijtuin 't Bijenhoff in. De gevraagde medefinanciering bedraagt 25% zijnde € **245.750**.

10 en 11. Stad-landverbindingen Leiden-Leidse Ommelanden fase 1

De gemeente Leiden wil het groen recreatieve web ontwikkelen door de verbetering van 8 stad-landverbindingen die lopen vanuit de stedelijke agglomeratie naar de Leidse ommelanden. De aanpak bestaat uit drie onderdelen:

- integrale verbetering en vergroening van alle 8 routes
- aanpak van een aantal grote knelpunten op deze routes
- opname van de routes in het regionaal knooppuntennetwerk

De aanvraag die nu voorligt en waarvoor twee project bladen zijn ingevuld betreft de integrale verbetering en vergroening van alle 8 routes en het aanpakken van 1 knelpunt. Te weten een knelpunt op de Stad-landverbinding Singelpark-Limes-Oude Rijn bij de toegang van Roomburg naar Park Matilo. De gevraagde medefinanciering bedraagt 25% zijnde **€102.028,-** (integrale aanpak) en **€17.500** (knelpunt Roomburg).

12. Natuurbelevingstuin De Bult, Nieuwe Wetering

1 natuurbelevingstuin van circa 1,2 ha. Inrichting van het strook tussen HSL en Nieuwe Wetering met pluktuin, avontuurlijke speelmogelijkheden, insectvriendelijke en streekeigen beplanting en recreatieve elementen tot groene buffer en recreatieve bestemming. Budgetraming inrichtingskosten: € 135.000. Bijdrage Holland Rijnland: **€25.000**

13. Ter Wadding

Park ter Wadding is een park van een voormalige buitenplaats in de gemeente Voorschoten, op de grens met Leiden. Het park is onderdeel uit van de Provinciale ecologische hoofdstructuur. Het heeft daarnaast een recreatieve functie. Het huis en het park zijn onderdelen van de als rijksmonument beschermde complex historische buitenplaats vanwege de aanwezige cultuurhistorische waarden. Het park is in feite een groene parel in verder stedelijk gebied. Het park heeft een oppervlak van 2,6 ha. Het is de bedoeling om de entrees beter aan te laten sluiten op de omgeving en de structuur, zodat de bewoners van Leiden (Stevenshof) en Voorschoten (Noord-Hofland) het park beter weten te vinden. Daarnaast worden de cultuurhistorische en natuurlijke karakteristieken van het park verbeterd en meer beleefbaar gemaakt. Budgetraming inrichtingskosten: € 130.000. Bijdrage Holland Rijnland: **€32.500**

Bijlagen

- Projectblad A. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht
- Projectblad B. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn
- Projectblad C. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen
- Projectblad D. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn
- Projectblad E. Brug 5^e Binnenvestgracht-Hortus botanicus over 5^e Binnenvestgr.
- Projectblad F. Vlonderbrug Reuvenplaats-Arsenaalplein in Witte Singel
- Projectblad G. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht
- Projectblad H. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen

- Projectblad Groen en recreatieve voorzieningen Oostvlietpolder fase 2

- Projectblad Stad-landverbindingen Singelpark-Leidse Ommelanden integrale verbetering en vergroening
- Projectblad Stad-landverbinding Singelpark-Limes-Oude Rijn, knelpunt toegang Roomburg
- Projectblad Natuurbelevingstuin De Bult, Nieuwe Wetering
- Projectblad Ter Wadding

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

A. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht

Verbinding groene parels Huigpark en Blekerspark door voetgangersbrug. Momenteel is de oversteek over de Oude Herengracht naar twee zijden een belemmering. De zichtbaarheid van het Blekerspark, en daarmee de logica van de route, is gering. De huidige route via Houtmarkt, Langegracht en oude Herengracht is verwarrend en onprettig door het drukke verkeer.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/ besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Tussen Huigpark en Blekerspark over Oude Herengracht in Leiden.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- X** Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X** Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X** Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X** Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteeg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (*Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3)*) € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

A. Brug Huigpark-Blekerspark over Oude Herengracht	Functionele kosten
Brug van 27,5 m 400 m2 herinrichting/ aansluiting openbare ruimte (aannemerskosten)	€ 257.125
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten	€ 111.243
Totaal	€ 368.368
25% Medefinanciering	€ 92.092

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 97.070

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013

Uitvoeringsbesluit: 1^e kwartaal 2015

Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.

Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden. Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

B. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn

Verbinding historische Zijlpoort en omgeving met groene parel Ankerpark door brug. De huidige route loopt helemaal om de haven heen. Dit is geen onaantrekkelijke route, maar wel een lange omweg die niet van doen heeft met de singelroute. De entree van het Ankerpark bevindt zich pas ter hoogte van de Zuidsingel. Door de nieuwe brug komt er een directe verbinding tussen de Zijlpoort en het Ankerpark. De brug moet vanwege de prominente positie boven de entree van de met grote boten druk bevaren haven een mechanische ophaalbrug zijn.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/ besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Tussen Zijlpoort en het Ankerpark over de Oude Rijn

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- Biodiversiteit ActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- Groen ActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteege

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3)' € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

B. Brug Zijlpoort-Ankerpark over Oude Rijn	Functionele kosten
Ophaalbrug van 40 m en aansluiting OR (aannemerskosten)	€ 1.761.117
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten / onvoorzien	€ 344.288
Totaal	€ 2.105.405
25% Medefinanciering	€ 526.351

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 554.803

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013

Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015

Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.

Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden. Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

C. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen

Verbinding groene parel Ankerpark met vernieuwde Meelfabriek. Momenteel is het hele terrein van de Meelfabriek ontoegankelijk. De singelroute gaat door het complex heen lopen. Uitgangspunt is dat de ontwikkelingen bij de Meelfabriek binnen redelijke termijn starten.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/ besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Tussen Ankerpark en De Meelfabriek over het water tussen deze twee terreinen.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- Samenhang met andere groene projecten
- Aandacht voor streekeigen beplanting

- X Bijdrage aan de wateropgave
- X Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteeg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3) € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

C. Brug Ankerpark-Meelfabriek over water hiertussen	Functionele kosten
Brug (beton) van 6 m en aansluiting OR (aannemerskosten)	€ 76.165
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten / onvoorzien	€ 26.761
Totaal	€ 102.926
25% Medefinanciering	€ 25.732

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 27.122

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013

Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015

Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.

Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden. Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

D. Brug Kaarsenmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn

Verbinding Singelroute vanaf groene parel Begraafplaats Groenesteeg/ Kaarsenmakersstraat naar Veerplein/ Plantage/ Plantsoen. Momenteel loopt de route via de Nieuwe Rijn en Utrechts Veer. Dit is een versteende route die te veel afwijkt van de singel waardoor de Singelroute qua beleving en vindbaarheid verdwenen is. De brug geeft een directe, snellere verbinding over de Nieuwe Rijn en zorgt ook voor een lange zichtlijn waardoor duidelijkheid en beleving wordt gecreëerd.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/

besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Vanaf de Kaarsenmakersstraat naar het Veerplein over de Nieuwe Rijn.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- X** Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X** Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X** Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen

X Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3) € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

D. Brug Kaarsmakersstraat-Veerplein over Nieuwe Rijn	Functionele kosten
Brug van 20 m en aansluiting openbare ruimte (aannemerskosten)	€ 425.391
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten/ onvoorzien	€ 116.240
Totaal	€ 514.631
25% Medefinanciering	€ 128.658

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 135.612

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013
 Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015
 Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.
 Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden.
 Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

E. Brug 5de Binnenvestgracht-Hortus Botanicus over 5^e Binnenvestgracht

Verbinding Singelroute 5^e Binnenvestgracht met publiek toegankelijke deel van de Hortus Botanicus via een vlonderbrug over de 5^e Binnenvestgracht onder het universiteitsgebouw door. Momenteel is de singelroute op dit deel zeer slecht vindbaar (via Rapenburg) en heel stenig. De relatie met de groene parel Hortus Botanicus ontbreekt. Door de nieuwe vlonderbrug ontstaat er een directe en toeristisch aantrekkelijke route. Het wordt één van de iconen van het nieuwe Singelpark. De vlonderbrug loopt onder een donkere tunnel door. Verlichting is daarom noodzakelijk. Daarnaast is een afsluitbaar hek aan het begin van de vlonderbrug nodig om de toegang naar het publiek toegankelijke deel van de Hortus Botanicus 's nachts af te sluiten.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl **Meer informatie/**

besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Vanaf de 5de Binnenvestgracht naar de Hortus Botanicus.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- Realisatie van groene en recreatieve verbindingen

- X** Realisatie van ecologische verbindingszones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X** Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteeg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De

partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3)' € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

E. Brug 5^e Binnenvestgracht-Hortus Botanicus over 5^e Binnenvestgracht	Functionele kosten
Vlonderbrug 2,5 m breed 20 m lang Aansluiting omgeving/ verlichting tunnel/ hekwerken (aannemerskosten)	€ 184.525
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten/ onvoorzien	€ 79.833
Totaal	€ 264.358
25% Medefinanciering	€ 66.089

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 69.662

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013
Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015
Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.
Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden. Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

F. Vlonderbrug Reuvenplaats-Arsenaalplein in Witte Singel

Verbinding Singelroute vanaf Hortus botanicus en openbare oever achter Lipsiusgebouw naar Arsenaalplein via een vlonderpad om het universiteitsgebouw Reuvenplaats heen. Momenteel is de route hier stenig, onduidelijk en onprettig. Door de nieuwe verbinding ontstaan een duidelijke lange zichtlijn direct langs het water.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/

besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Vanaf de Reuvenplaats naar het Arsenaalplein over de Witte Singel.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- X** Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X** Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X** Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X** Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3) € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

F. Vlonderbrug Reuvenplaats-Arsenaalplein in Witte Singel	Functionele kosten
Vlonderbrug 55 m lang en aansluiting OR (aannemerskosten)	€ 147.469
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten/ onvoorzien	€ 57.300
Totaal	€ 204.769
25% Medefinanciering	€ 51.192

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 30.000

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013
 Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015
 Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.
 Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden.
 Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1

G. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht

Verbinding tussen groene parels Arsenaalplein en Rembrandtpark I. Momenteel ontstaat vanaf het Arsenaalplein het gevoel dat het niet mogelijk is om door te lopen. Dit komt enerzijds door dat omgelopen moet worden via de Rembrandtstraat, anderzijds door de ligging van het terras van de Grote beer. De nieuwe brug geeft een directe verbinding langs het water van het heringerichte Arsenaalplein naar de verstopte parel Rembrandtpark I.

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E.

E.pelders@leiden.nl

Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl

Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl

Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl

Meer informatie/

besluiten:

Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012

3. Locatie

Vanaf het Arsenaalplein naar het Rembrandtpark I over de Groenhazengracht.

Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

4. Oppervlakte Singelpark

Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.

5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark

Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- X** Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- X** Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X** Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X** Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X** Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie '*Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen*', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in het voorjaar van 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- ondernemers (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland
- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteege

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3)' € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. De afgelopen jaren zijn daar meer gemeentelijke middelen bijgekomen. Momenteel is er een gemeentelijk krediet van circa € 14 miljoen beschikbaar. De totale Singelpark ambitie vraagt echter een hogere investering. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

G. Brug Arsenaalplein-Rembrandtpark I over Groenhazengracht	Functionele kosten
Brug 6 m lang en aansluiting openbare ruimte (aannemerskosten)	€ 109.656
V&T Bestekskosten / ingenieursdiensten/ onvoorzien	€ 47.433
Totaal	€ 157.089
25% Medefinanciering	€ 39.274

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 41.397

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit Singelpark (met gereserveerd krediet): reeds in 2013
 Uitvoeringsbesluit: 1e kwartaal 2015
 Uitvoering: 2015-2018

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.
 Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden. Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief. Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

<p>1. Naam project Singelpark Leiden – Singelroute Fase 1 H. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen Doorgaande 6,3 kilometer lange voetgangersverbinding aan de binnenzijde van de singels die herkenbaar, duidelijk en aantrekkelijk is. De Singelroute vormt het snoer van groene parels waar het Singelpark uit bestaat. Het is de ruggengraat van het Singelpark. Het is voor de beleving, identiteit en samenhang van het Singelpark van belang dat de doorgaande singelroute in de eerste fase van de planontwikkeling van het Singelpark wordt gerealiseerd. Voor de uitwerking van de identiteit van de Singelroute heeft er een Ideeënwedstrijd plaatsgevonden en vervolgens heeft Lola Landscape Architects (winnaar) een beeldkwaliteitsplan opgesteld voor het Singelpark. Dit is begin 2014 vastgesteld en biedt de ontwerpprincipes voor de Singelroute. De Singelroute wordt een verzameling aan parkelementen die gezamenlijk bijdrage aan het Singelparkgevoel en intuïtieve navigatie mogelijk maakt. Hiertoe worden de volgende familie aan parkelementen ingezet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Routeaanduiding (markering route met Hortus-plantenbakken) - Parkpoorten (groene entrees tot parken en parkpleinen) - Informatievoorziening (per parkonderdeel beschikbaar) - Arboretum (collectie van markante bomen langs de route) - Kunst (gemeentelijke financiering) - Basisvoorzieningen (meubilair, gemeentelijk financiering) - Vergroenen (de vergroening van straten die onderdeel uitmaken van de route) <p>Gezamenlijk dragen de elementen bij aan de herkenbaarheid en identiteit van de route en ontstaat de belangrijkste verbinding tussen de verschillende losse parkdelen. Met deze route wordt het Singelpark als totaal toegankelijk en beleefbaar gemaakt. Vanaf 2014-15 kan de realisatie van de Singelroute van start gaan. Hiervoor wordt medefinanciering bij Holland Rijnland gevraagd.</p>	<p>Verwijderd: wordt eind 2012 een uitwerkingsopdracht verstrekt aan de bureaus Studio Karst en</p> <p>Verwijderd: .</p> <p>Met opmaak: Lijstaline, Met opsommingstekens + Niveau: 1 + Uitgelijnd op: 0,63 cm + Inspringen op: 1,27 cm</p> <p>Met opmaak: Lettertype: 10 pt, Cursief</p> <p>Verwijderd:</p> <p>Verwijderd: 2013</p> <p>Verwijderd: De bruggen liggen in de Singelroute. Als onderdeel van de eerste fase van de Singelroute worden routeaanduiding en infopanelen geplaatst.</p>
<p>2. Gegevens aanvrager Projecttrekker: Gemeente Leiden Stationsplein 107 2312 AJ Leiden Contactpersonen: Ernest Pelders, projectmanager Bruggen en Route, Singelpark, T. 071-5165193 / E. E.pelders@leiden.nl Lonneke Goulmy, projectmedewerker Singelpark, T. 071-516 5990 / E. L.Goulmy@leiden.nl Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark, T. 071-5167524 / E. A.ter.harmsel@leiden.nl Marcel Belt, Beleidsadviseur Groen, T. 071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl Meer informatie/ besluiten: Raadbesluit Visie Leidse Singels, gemeente Leiden, Januari 2012</p>	
<p>3. Locatie Doorgaande 6,3 kilometer lange voetgangersverbinding aan de binnenzijde van de Leidse Singels. Zie overzichtskaart in Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1</p>	
<p>4. Oppervlakte Singelpark Het Singelpark is ruim 60 hectare. De totale lengte van het Singelpark is 6,3 kilometer. Het Singelpark loopt vanaf de gevels aan de buitenzijde van de singels tot aan de loop van de voormalige binnenvestgrachten aan de binnenzijde, nu ook meestal begrensd door bebouwing. De gemiddelde breedte is 100 meter. De oppervlakte van de Verbinding 6,3 kilometer Singelroute omhelst de gehele 60 hectare.</p>	
<p>5. Toelichting ambitie en ontwikkeling Singelpark Zie Addendum op Gebiedsprogramma Stedelijk Agglomeratie Singelpark - Singelroute Fase 1</p>	

6. Regionaal belang Singelpark

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X Het beschermen en versterken de verbindingzones tussen landschapselementen.
- X Het realiseren van verbindingen voor natuur, water en recreatie tussen de stedelijke agglomeratie en de andere gebiedsdelen en binnen de stedelijke agglomeratie.
- X Het versterken van de samenhang en herkenbaarheid van cultuurhistorische elementen binnen de stedelijke agglomeratie.
- X Het vanuit de stedelijke agglomeratie verbeteren van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik, en vice versa.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten

Overige

- X Samenhang met andere groene projecten
- X Aandacht voor streekeigen beplanting
- X Bijdrage aan de wateropgave
- X Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader Singelpark

- [Beeldkwaliteitsplan Singelpark, gemeente Leiden 2014](#)
- Visie Leidse Singels: het langste park van Nederland! Sinds 1659, gemeente Leiden 2011
- Gebiedsprogramma Stedelijke Agglomeratie 'Op weg naar compleet, hoogwaardig en bereikbaar groen', Gemeenten Leiden, Katwijk, Oegstgeest en Zoeterwoude 2010
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, Holland Rijnland 2009
- BiodiversiteitActiePlan (BAP) Leidse Regio, gemeente Leiden 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, gemeente Leiden 2009
- GroenActiePlan (GAP), gemeente Leiden 2008
- Ecologisch Beleidsplan Leiden (EBL), 1998

8. Projectorganisatie Singelpark

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, Wethouder Onderwijs, Sport en Milieu

Ambtelijk opdrachtgever: Rien Nagtegaal, Directeur Stad

Ambtelijk opdrachtnemer: Aline ter Harmsel, Projectmanager Singelpark

Kerngroep Singelpark:

Marcel Belt, Omgevingsmanager Singelpark

Saskia de Best, Projectsecretaris

Remko Slavenburg, Senior Stedenbouwkundige

Frank Kalshoven, Landschapsontwerper

De circa 50 deelprojecten van het Singelpark kennen meerdere deelprojectleiders. Voor de realisatie van de bruggen en routing wordt in 2013 een deelprojectleider aangewezen.

Verwijerd: het voorjaar van

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- [Stichting Vrienden van het Singelpark](#)
- Stadslab Leiden
- Bewoners (verenigd in diverse buurtverenigingen)
- [Ondernemers](#) (onder andere horeca en rederijen)
- Holland Rijnland
- Hoogheemraadschap van Rijnland

Verwijerd: Vereniging

Verwijerd: i.o.

Verwijerd: ondernemers

- Provincie Zuid-Holland
- Universiteit Leiden en Hortus botanicus
- Meelfabriek N.V.
- Museum van Volkenkunde
- E.On Benelux
- Begraafplaats Zijlpoort
- Groenesteeg

9. Grondverwerving

Er hoeft geen grondverwerving plaats te vinden voor realisatie van het Singelpark. De gronden van het Singelpark zijn grotendeels in handen van de gemeente Leiden. Realisatie van het Singelpark zal daarnaast plaats vinden op grondgebied van de Universiteit Leiden, Meelfabriek N.V, de Staat en E.On Benelux. De verbinding 6,3 kilometer Singelroute inclusief de bruggen wordt uitgevoerd over de gehele lengte van het Singelpark. 90% van de gronden zijn in handen van de gemeente. Voor implementatie op de resterende 10% zal afstemming plaatsvinden. De partijen zijn positief. De bruggen liggen allen op gemeentegrond.

10. Financiën

In 2011 heeft de gemeenteraad van Leiden via de perspectiefnota 2012 -2015 ('NUON-middelen' € 7.683.728) en het meerjarenontwikkelingsprogramma gemeente Leiden (*Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing 2010 t/m 2014 (ISV3)*) € 1.600.000) circa € 9,3 miljoen aan financiële middelen gereserveerd voor de realisatie van het Singelpark. Medefinanciering van de Provincie Zuid-Holland, het Rijk, de Europese Unie, fondsen en marktpartijen wordt onderzocht. Hierbij vindt ondersteuning plaats door de Vereniging Vrienden van het Singelpark i.o.

H. Singelroute: routeaanduiding en infopanelen	Functionele kosten
Over 6300 m Singelroute	
- <u>Routeaanduiding (markering route met o.a. Hortus-plantenbakken 100 st)</u>	-160.000,-
- <u>Parkpoorten (groene entrees tot parken en parkpleinen 10 st)</u>	-75.000,-
- <u>Informatievoorziening (per parkonderdeel beschikbaar)</u>	-84.183,-
- <u>Arboretum (collectie van markante bomen langs de route 45 st)</u>	-78.750,-
- <u>Kunst (gemeentelijke financiering)</u>	nvt
- <u>Basisvoorzieningen (meubilair, gemeentelijk financiering)</u>	nvt
- <u>Vergroenen (de vergroening van straten/pleinen die onderdeel uitmaken van de route 2500m1)</u>	-125.000,-
<u>Totaal:</u> -----	€ 522.933
25% Medefinanciering	€ 130.733

Niet subsidiabele (ontwerp, projectaansturing en voorlichting) kosten zijn circa € 137.800

11. Inrichtingsplan

De Visie Leidse Singels geeft de locatie van de bruggen reeds aan. Dit is vertaald in een andere gebiedsschets. Deze is onderdeel van het Kaderbesluit in januari 2013. Een definitief ontwerp wordt in 2013 gemaakt.

12. Planologische verankering

Voor de meeste bruggen moet een WABO-procedure worden opgestart. De raad heeft met vaststelling van de Visie Leidse Singels reeds de locaties vastgesteld.

Met opmaak: Standaard, Inspringing: Links: 1,27 cm, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Standaard, Inspringing: Links: 0,63 cm, Geen opsommingstekens of nummering

Met opmaak: Lettertype: 10 pt, Cursief

Verwijderd:

13. Doorlooptijd deelproject

Kaderbesluit en Uitvoeringsbesluit: 1^e kwartaal 2013
Uitvoering: 2013-2015

14. Relevante wet- en regelgeving

- Bestemmingsplannen/ Omgevingsvergunning
- Flora- en faunawet
- Ontheffing van de Keur hoogheemraadschap van Rijnland

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Voor realisatie is geen grondverwerving nodig maar wel afstemming met een aantal grondbezitters zoals de universiteit, Volkenkunde en de Meelfabriek.

Het beheer en onderhoud is in handen van de Afdeling Stedelijk Beheer van de gemeente Leiden.

Met het Kaderbesluit wordt tevens een besluit genomen over beheer en onderhoud.

16. Afbreukrisico

De Visie Leidse Singels is met de meest mogelijke stemmen en met veel lof door de gemeenteraad vastgesteld. Er is een sterke lobby vanuit de burgerij die het beschouwd als een burgerinitiatief.

Een afbreukrisico zijn mogelijk bezuinigingen. Vanwege de oorsprong van de huidige financiële reserves (NUON-middelen en ISV-3) wordt dit als laag ingeschat.

1. Naam project

Oostvlietpolder: groen en recreatieve voorzieningen fase 2

De Oostvlietpolder groen en toegankelijker

2. Gegevens aanvrager

Projecttrekker:

Gemeente Leiden

Stationsplein 107

2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Marcel Belt, projectmanager (071-5167664 / E. m.belt@leiden.nl)

Bestuurlijk opdrachtgever: wethouder Frank de Wit

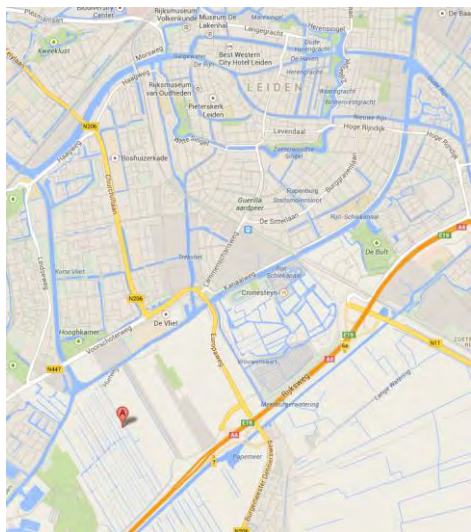
Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totte, team Stadsruimte

Relevante informatie/ achtergrond documenten / besluiten:

- Groenprogramma Holland Rijnland
- Gebiedsprogramma Stedelijk agglomeratie
- Toetsingskader Oostvlietpolder Duurzaam groen (uitwerking structuurvisie Leiden 2025) (2013)
- Projectplan Groen en recreatie Fase 2 (Februari 2014)
- Uitvoeringsbesluit 2^e fase aanleg groen en recreatieve voorzieningen Oostvlietpolder (college B&W februari 2014)

3. Locatie

De Oostvlietpolder is de laatste groene, agrarische polder binnen de gemeente Leiden. De polder grenst aan landschappelijk en ecologisch waardevolle veenweidegebieden in het Groene Hart en vormt de verbinding tussen twee grote groene gebieden in de Vlietrandzone (Recreatiegebied Vlietland en polderpark Cronesteyn). Het projectgebied voor de 2^e fase bevindt zich in het middengedeelte van de polder.

4. Oppervlakte

De totale oppervlakte van de Oostvlietpolder is ruim 200 ha.

Fase 2 omvat het maken van recreatieve en ecologische verbindingen, het ontwikkelen van natuurlijke en recreatieve plekken en het aanbrengen van recreatieve en educatieve voorzieningen in het middengedeelte van de polder. Dit gedeelte is circa 21 hectare groot.

5. Toelichting

Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2010 stond de toekomst van de Oostvlietpolder nog op het spel. De gemeente Leiden heeft inmiddels gekozen voor behoud en groene en recreatieve versterking van de Oostvlietpolder. Bijna vier jaar later zijn er stappen gemaakt: het bedrijfsterrein is van tafel, het bestemmingsplan is aangepast, er is een duurzaam groene visie voor het gebied gemaakt, er zijn enthousiaste partijen in het gebied, en het Zuid Hollands Landschap is als regisseur en beheerder aangesteld. Bovendien is met medefinanciering van provincie en Holland Rijnland in 2013 de 1e fase van een de nieuwe polder gerealiseerd: 't Vogelhoff.

Met het nieuwe collegeakkoord van april 2014 wordt de ontwikkeling die is ingezet om te komen tot een duurzaam groene Oostvlietpolder voortgezet. In februari heeft het vorige college van B&W reeds een uitvoeringsbesluit genomen voor een 2^e fase voor Groen en recreatieve voorzieningen. Voor de zomer zal ook de nieuwe gemeenteraad hier een uitspraak over doen.

De bedoeling van de 2^e fase groen en recreatieve voorzieningen Oostvlietpolder is om het middengedeelte van de polder te ontwikkelen conform het reeds vastgestelde beleid voor de hele polder. Door de aanleg van circa 800 meter doorgaand voetpad, circa 500 meter fiets-voetpad en circa 1,4 km secundaire wandel/ struinpaden en de inrichting van verschillende plekken, waaronder een bijen- en insectentuin met bijenstal ('t Bijenhoff), een beleefbos en een plas dras zone wordt dit middengedeelte ecologisch en recreatief ontwikkeld. De ontwikkeling vindt plaats met oog voor het bestaande slagenlandschap en de huidige ecologische en agrarische kwaliteiten.

De ontwikkeling staat beschreven in het Projectplan Oostvlietpolder Groen en recreatie fase 2. Dit projectplan is opgesteld door de gemeente Leiden (eigenaar) en de Stichting het Zuid-Hollands Landschap (ZHL, beheerder) in samenwerking met belangstellenden en -hebbenden uit de polder waaronder de Vrienden van de Oostvlietpolder.

De ontwikkeling is onderdeel van het Groenprogramma Holland Rijnland, de regionale samenwerking 'Samen voor Groen' en het (in ontwikkeling zijnde) uitvoeringsprogramma Leidse Ommelanden 2014 – 2020. De stuurgroep van 'Samen voor Groen', met onder andere bestuurders uit de regio, heeft zich in november 2013 positief uitgelaten over het plan.

Voor deze ontwikkeling heeft de gemeente Leiden middelen beschikbaar. Omdat dit niet voldoende is vraagt de gemeente bij de provincie Zuid Holland en het samenwerkingsorgaan Holland Rijnland medefinanciering aan.

Uitvoering zal naar planning plaatsvinden in 2013-2015. In die tijd worden ook de kansen voor een 3e fase onderzocht en de ontwikkeling van een uitvalsbasis/ informatiecentrum voor het Zuid Hollands Landschap en haar vrijwilligers. Al deze ontwikkelingen sluiten ook weer aan op de ambities van o.a. het provinciale project 'Groen doet Goed'; om kinderen en hun ouders meer kennis te laten maken met het groen rondom de stad, en het provinciale project 'Groene Cirkels'; om landschappen aantrekkelijker te maken voor insecten, specifiek bijen.

6. Regionaal belang

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het verbeteren van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik.
- X** Het beschermen en versterken van de openheid van de grote landschappen en de verbindingzones daartussen.
- X** Het beschermen, vitaliseren en (robuust) verbinden van de natuurgebieden.

Oostvlietpolder in relatie tot de regio

De Oostvlietpolder grenst aan landschappelijk en ecologisch waardevolle veenweidegebieden in het Groene Hart en vormt de verbinding tussen twee grote groene gebieden in de Vlietrandzone (Vlietlanden en polderpark Cronesteyn). Door de ligging in de regionale groenstructuur en het groene halfopen landschap is de Oostvlietpolder opgenomen in verschillende nota's, die erop gericht zijn (delen van) de groene structuur te behouden. De polder maakt deel uit van de door het rijk vastgestelde bufferzone Den Haag-Leiden-Zoetermeer, die zich van de Noordzeekust uitstrekt tot aan Zoetermeer. In het Streekplan Zuid-Holland West (1997), Structuurplan en Ecologisch Beleidsplan Leiden (1998) wordt de groene verbinding langs de Vliet tussen Vlietland en polderpark Cronesteyn benadrukt. De polder grenst voorts aan de provinciale Ecologische Hoofdstructuur tussen het veenweidegebied en de landgoederenzone en kust- en Bollenstreek en is onderdeel van de Randstadgroenstructuur. Gezien bovenstaande schets van het gebied is de waarde van het gebied voor groen, recreatie en ecologie ruimschoots aangetoond.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- X** Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- X** Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- X** Behoud van de openheid en de zichtlijnen van het landelijk gebied
- X** Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- X** Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- X** Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten
- X** Versterken van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van het landschap via agrarische activiteiten

Overige

- X** Samenhang met andere groene projecten
- X** Aandacht voor streekeigen beplanting
- X** Bijdrage aan de wateropgave
- X** Toepassen meervoudig ruimtegebruik

6. Beleidskader

- Groenprogramma Holland Rijnland
- Gebiedsprogramma Stedelijk agglomeratie
- Toetsingskader Oostvlietpolder Duurzaam groen (uitwerking structuurvisie Leiden 2025) (2013)
- Projectplan Groen en recreatie Fase 2 (Februari 2014)
- Uitvoeringsbesluit 2e fase aanleg groen en recreatieve voorzieningen Oostvlietpolder (college B&W februari 2014)
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, 2009
- Biodiversiteit Actieplan (BAP) Leidse Regio 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, 2009
- Bestemmingsplan Oostvlietpolder, 2008

8. Projectorganisatie

Projectmanager: Marcel Belt, team Stadsruimte, gemeente Leiden
Bestuurlijk opdrachtgever: wethouder Frank de Wit, gemeente Leiden
Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totte, team Stadsruimte, gemeente Leiden

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- Het Zuid Hollands Landschap
- Bewoners
- Vereniging Vrienden van de Oostvlietpolder
- Weidevogelvereniging
- Leidse Bond voor Amateurs tuinders (LBA), losse volkstuintverenigingen
- Overheden: Holland Rijnland, Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland

9. Grondverwerving

Voor dit plan hoeven geen gronden te worden verworven. Alle grond is in eigendom van de gemeente Leiden en in langdurige pacht bij het Zuid Hollands Landschap (ZHL).

10. Financiën

De volgende project financiering wordt beoogd. Dit is op basis van de raming van februari 2014. Aan Holland Rijnland en de provincie Zuid Holland wordt medefinanciering gevraagd.

Totale geraamde kosten:	€ 984.000
Provincie Zuid-Holland (50%)	€ 491.500
Holland Rijnland (25%)	€ 245.750
Gemeente Leiden	€ 246.750

11. Inrichtingsplan

Zie onder 5. Toelichting en het Projectplan (bijlage)

12. Planologische verankering

Er is een vastgesteld Bestemmingsplan voor de Oostvlietpolder. Niet alle onderdelen van fase 2 zijn passend. Daarom zal er een omgevingsvergunning worden aangevraagd. Gezien de integrale passendheid van fase 2 in het door de raad vastgestelde Toetsingskader Oostvlietpolder is een toewijzing van deze omgevingsvergunning reëel.

13. Doorlooptijd project

Juni 2014	Uitvoeringsbesluit gemeenteraad (o.v.b. medefinanciering)
Mei-juni 2014	Medefinancieringsaanvragen en besluiten PZH en Holland Rijnland
Juli-september 2014	Collegebesluit definitief ontwerp en financiering
Juli-november 2014	Besteksvorbereiding, vergunningtraject en aanbesteding
Dec 2014 – mrt 2016	Uitvoering

14. Relevante wet- en regelgeving

- Omgevingsvergunning gemeente Leiden (o.a. archeologie)
- Flora- en faunawet (ontheffing aanvraag voor verstoring van o.a. Bittervoorn ten tijde van uitvoering)
- Keurvergunning (hoogheemraadschap van Rijnland)

15. Eigendom, beheer en onderhoud

Het gebied voor fase 2 is geheel in eigendom van de gemeente. Het Zuid Hollands Landschap is de beheerder van het gebied. Hiervoor is reeds een contract afgesloten en zijn gemeentelijke middelen beschikbaar.

16. Afbreukrisico

Het afbreukrisico is laag. Het onlangs gesloten collegeakkoord geeft aan dat dit college de ontwikkeling van de groene Oostvlietpolder voortzet conform het Toetsingskader Oostvlietpolder. Als Holland Rijnland en PZH de medefinancieringsaanvragen medio 2014 toekennen en vergunningen worden afgegeven in 2014 kan uitvoering volgens planning verlopen.

1. naam project

Pilot-project Stad-Landverbindingen: acht routes van Leiden naar de groene gebieden rondom

Dit project maakt deel uit van het Leidse project "Groene Recreatieve Routes", dat tot doel heeft het beter en aantrekkelijker toegankelijk maken van de groene gebieden rondom Leiden voor recreatieve fietsers. Uitgangspunt van dit project is het groene spinnenweb rond Leiden, met als binnenring het Singelpark.

Het totale project richt zich op een algehele opwaardering van acht routes enerzijds en op een aantal knelpunten anderzijds. Dit Projectblad beschrijft het verbeteren van de acht routes.

De knelpunten worden in een ander Projectblad afzonderlijk beschreven.

2. gegevens aanvrager

Projecttrekker:
Gemeente Leiden
Stationsplein 107
2312 AJ Leiden

Contactpersonen:

Mirte van Daalen, projectmanager (071 – 5167664); m.van.daalen@leiden.nl

Bestuurlijk opdrachtgever: wethouder Frank de Wit

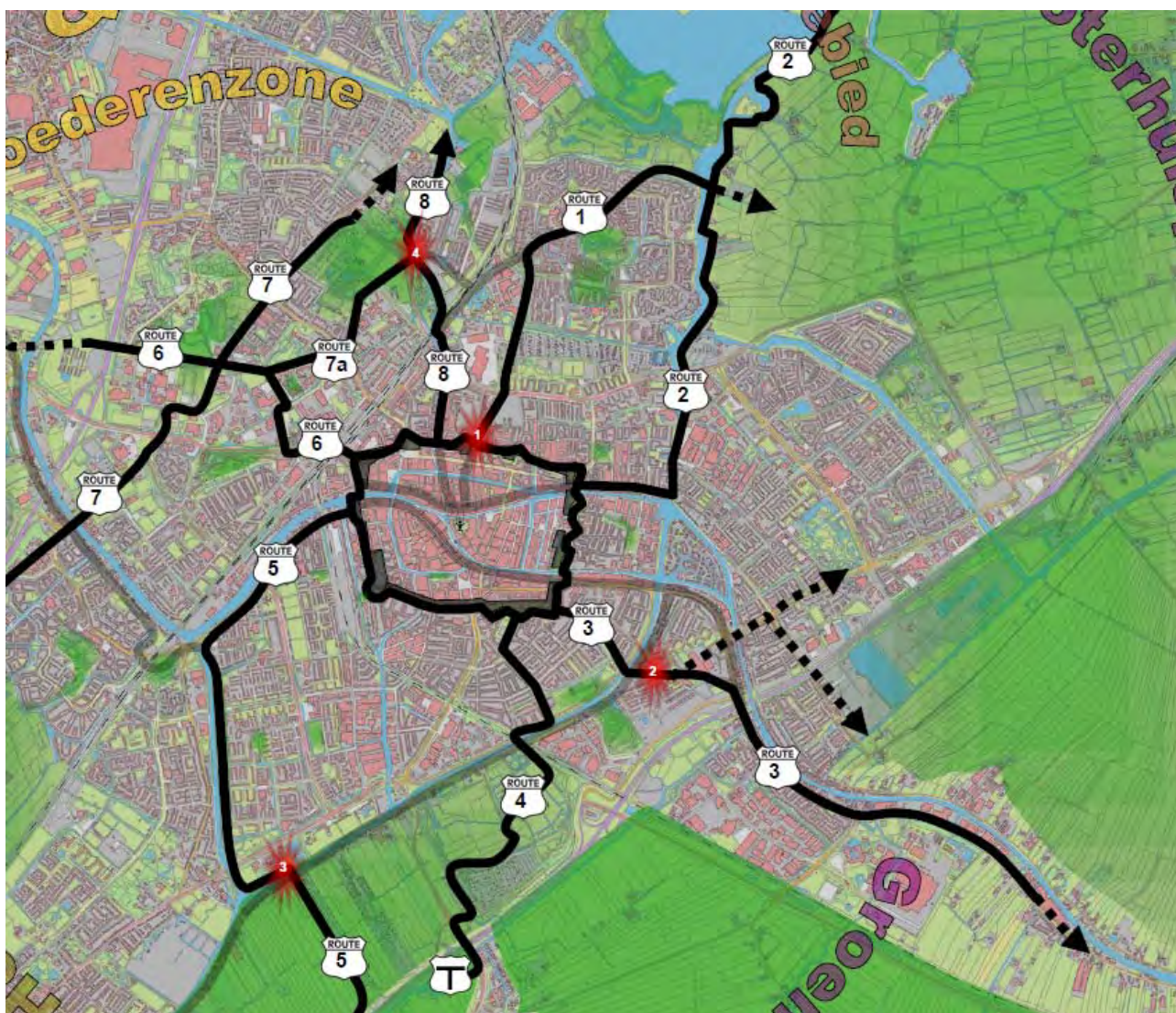
Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totté, team Stadsruimte

Relevante informatie / achtergrond documenten / besluiten:

- . Voorbereidingsbesluit Groene Recreatieve routes, juni 2013
- . Voortgangsbrief aan de raad 17 februari 2014
- . Groenprogramma Holland-Rijnland
- . Gebiedsprogramma Stedelijke agglomeratie
- . Toetsingskader Oostvlietpolder

3. locatie

Op onderstaande kaart staan de acht routes ingetekend. Zeven van de routes starten vanaf het Singelpark en lopen van de stad naar buiten. De achtste route, de Landgoederenroute, loopt van Wassenaar naar Warmond en schampt langs de stad Leiden waar hij zich nog vertakt. Deze laatste route is belangrijk voor ontsluiting van de hoogwaardige landgoederenzone vanuit de binnenstad. Op vier van de routes ligt een groter knelpunt, dat wordt aangepakt.

Projectblad Regionaal Groenprogramma

4. oppervlakte

Het project betreft acht routes, die worden opgewaardeerd op diverse manieren. Via bewegwijzering, groene aankleding, neerzetten van bankjes en informatieborden, etc.

De lengte per route is gemiddeld 5 kilometer. In totaal met bermen en omzooming komt dat in totaal neer op 400.000 m².

5. toelichting

In de Duurzaamheidsagenda Leiden (2011) is "verdere ontsluiting van de groengebieden rond Leiden, met fiets- en wandelgebieden als schakels tussen stedelijk en landelijk groen", een van de doelen. Dit is opgepakt in het project "Groene Recreatieve routes". In juni 2013 heeft de raad een voorbereidingsbesluit genomen om door verbetering van groene recreatieve stad-landverbindingen de stad beter te verbinden met de groene recreatie- en natuurgebieden rondom de stad.

In het kader van het project "Groene recreatieve routes" is ingezet op verbetering van stad-landverbindingen door een voor heel Leiden dekkend netwerk voor acht groene recreatieve fietsroutes te realiseren, die via het fietsknooppuntennetwerk met elkaar worden verbonden.

Binnen deze acht routes worden ook een aantal grotere knelpunten aangepakt; die vallen echter buiten het kader van dit Projectblad.

De acht routes worden opgewaardeerd via bewegwijzering, groene aankleding, neerzetten van bankjes en informatieborden, wegnemen van kleine knelpunten, inzaaien van bermen, verbeteren van aansluitingen, etc.

6. regionaal belang

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- verdere ontsluiting van de groengebieden rond Leiden, met fiets- en wandelgebieden als schakels tussen stedelijk en landelijk groen
- de recreatieve mogelijkheden voor bewoners en bezoekers binnen en buiten Leiden te versterken
- de belevingswaarde van Leiden en haar Ommelanden voor zowel bewoners als toeristen te vergroten
- een ecologisch netwerk als ruggengraat van zowel stedelijke als landschappelijke biodiversiteit aan te leggen
- het beter bereikbaar en aantrekkelijker maken van het groen in de regio voor de inwoners van Leiden door het concept van het groene spinnenweb te verbeteren en te complementeren
- ervoor te zorgen dat dit groene netwerk helder en makkelijk te vinden is
- het opheffen van de knelpunten in een dekkend netwerk van recreatieve fietspaden van gemeente Leiden naar de groene landschappen om de stad

7. beleidskader

- Duurzaamheidsagenda Leiden 2011
- Groenprogramma Holland Rijnland
- Gebiedsprogramma Stedelijk agglomeratie
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, 2009
- Biodiversiteit Actieplan (BAP) Leidse Regio 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, 2009
- Bestemmingsplan Oostvlietpolder, 2008
- Toetsingskader Oostvlietpolder

8. projectorganisatie

Projectmanager: Mirte van Daalen, gemeente Leiden

Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, wethouder gemeente Leiden

Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totté, gemeente Leiden

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- De Fietsersbond
- Leiden fietst

Projectblad Regionaal Groenprogramma

- Het Zuid Hollands Landschap
- Vereniging Vrienden van de Oostvlietpolder
- Overheden algemeen: Holland Rijnland, Provincie Zuid-Holland, Hoogheemraadschap van Rijnland, gemeenten Voorschoten en Zoeterwoude

9. grondverwerving

Voor het project behoeft geen grond te worden verworven. Het project wordt gerealiseerd op grond die reeds in het bezit is van de gemeente Leiden.

10. financiën (excl. BTW)

De gemeente Leiden heeft voor het project "Groene Recreatieve routes" in totaal € 1.275.000,- beschikbaar gesteld.

De totale kosten van de verbetering van de acht belangrijkste Stad-landverbindingen bedraagt in totaal € 549.214,-. Daarnaast zullen de routes via de zogenaamde Kwaliteitsslag Fietsknooppuntennetwerk worden aangesloten op het fietsknooppuntennetwerk. Voor dat onderdeel loopt een apart traject.

Bedoeling is dat de financiering als volgt tot stand komt:

HR	25% : € 137.303,-
PZH	50% : € 240.000,-
Gemeente Leiden:	25% : € 171.911,-

De verbeteringen worden opgenomen in het reguliere beheerplan van de gemeente Leiden.

11. inrichtingsplan

De Grontmij heeft de acht routes samen met medewerkers van gemeente Leiden gefietst en nagelopen. De verbeterpunten zijn toen geïnventariseerd. De Grontmij heeft hierover een rapport geschreven en een begroting gemaakt.

12. planologische verankering

Alle te nemen maatregelen vallen onder het geldende bestemmingsplan.

13. doorlooptijd project

Uitvoeringsbesluit:	najaar 2014
Aanbesteding:	start werkzaamheden najaar 2014
Gereed:	december 2015

14. relevante wet- en regelgeving

Alle maatregelen passen binnen de bestaande wet- en regelgeving.

15. eigendom, beheer en onderhoud

De gronden zijn alle in het bezit van de gemeente Leiden.

Gemeente Leiden neemt alle uit te voeren maatregelen op in de planning van haar reguliere beheer.

16. afbreukrisico

De belangrijkste risico's zijn geïnventariseerd en liggen op het vlak van:

- subsidieverlening

1. naam project

**Stad-landverbinding Singelpark – Limes – Matilo - OudeRijn.
Knelpunt fietsroute door Roomburg**

Dit project maakt deel uit van het Leidse project "Groene Recreatieve Routes", dat tot doel heeft het beter en aantrekkelijker toegankelijk maken van de groene gebieden rondom Leiden voor recreatieve fietsers. Uitgangspunt van dit project is het groene spinnenweb rond Leiden, met als binnenring het Singelpark.

Het project richt zich op een viertal knelpunten enerzijds en op een algehele opwaardering van acht routes anderzijds. Deze acht routes worden ook aangesloten op het regionale fietsknooppunten-netwerk.

2. gegevens aanvrager

Projecttrekker:
Gemeente Leiden
Stationsplein 107
2312 AJ Leiden

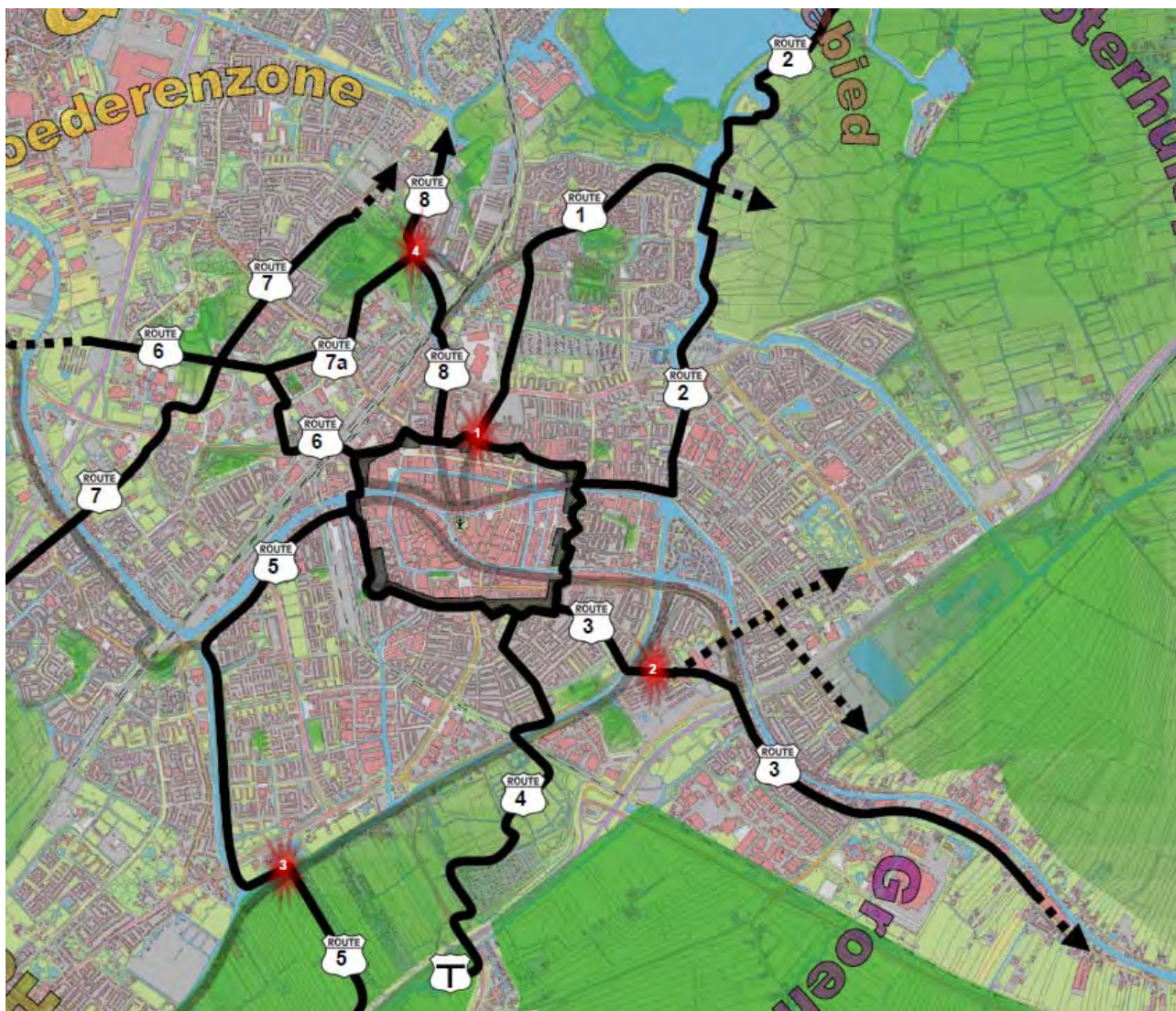
Contactpersonen:
Mirte van Daalen, projectmanager (071 – 5167664); m.van.daalen@leiden.nl
Bestuurlijk opdrachtgever: wethouder Frank de Wit
Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totté, team Stadsruimte

Relevante informatie / achtergrond documenten / besluiten:

- . Voorbereidingsbesluit Groene Recreatieve routes, juni 2013
- . Voortgangsbrief aan de raad 17 februari 2014
- . Groenprogramma Holland-Rijnland
- . Gebiedsprogramma Stedelijke agglomeratie
- . Nota Herijking fietsroutes 2013

3. locatie

Stad-landverbinding Singelpark–Limes –Matilo - Oude Rijn staat op de kaart aangegeven als route nummer 3. Het knelpunt fietsroute door Roomburg bevindt zich in Roomburg. De precieze locatie is midden onder op de kaart bij knelpunt nummer 2, tussen de twee aanduidingen van route nummer drie.

4. oppervlakte

Het knelpunt fietsroute Roomburg beslaat een oppervlakte van ca. 2800 m²

Het bestaat uit:

- een klein deel geheel nieuw aan te leggen fietspad;
- een deel fietspad, waar nu gewone bestrating ligt;
- herinrichting van de parkeervakken met als doel vergroening;
- vergroening van de omliggende omgeving.

5. toelichting

In de Duurzaamheidsagenda Leiden (2011) is "verdere ontsluiting van de groengebieden rond Leiden, met fiets- en wandelgebieden als schakels tussen stedelijk en landelijk groen", een van de doelen. Dit is opgepakt in het project "Groene Recreatieve routes".

In juni 2013 heeft de raad een voorbereidingsbesluit genomen om door verbetering van vier groene recreatieve stad-landverbindingen de stad beter te verbinden met de groene recreatie- en natuurgebieden rondom de stad.

Het knelpunt fietsroute Roomburg is gelegen op een van deze vier stad-landverbindingen. het vormt nu een zwakke schakel in de route vanaf het Singelpark, de Julius Ceasarbrug, via Roomburg, door park Matilo naar de Oude Rijn en het Groene Hart. Als fietsers van de brug de wijk inrijden is het niet duidelijk hoe ze naar Park Matilo moeten; er is geen fietsroute. Dit is met een betrekkelijk eenvoudige ingreep te verhelpen, door aanleg van een fietspad en goede bewegwijzering. Daarnaast wordt dit deel van de route vergroend, zodat het fietsers op een logische en aantrekkelijke wijze Park Matilo binnen leidt.

In het kader van het project "Groene recreatieve routes" is daarnaast ingezet op verbetering van stad-landverbindingen door een voor heel Leiden dekkend netwerk voor acht groene recreatieve fietsroutes te realiseren, die via het fietsknooppuntennetwerk met elkaar worden verbonden. De Stad-landverbinding Singelpark – Limes – Matilo – OudeRijn wordt ook onderdeel van het knooppuntensysteem.

6. regionaal belang

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- verdere ontsluiting van de groengebieden rond Leiden, met fiets- en wandelgebieden als schakels tussen stedelijk en landelijk groen
- de recreatieve mogelijkheden voor bewoners en bezoekers binnen en buiten Leiden te versterken
- de belevingswaarde van Leiden en haar Ommelanden voor zowel bewoners als toeristen te vergroten
- een ecologisch netwerk als ruggengraat van zowel stedelijke als landschappelijke biodiversiteit aan te leggen
- het beter bereikbaar en aantrekkelijker maken van het groen in de regio voor de inwoners van Leiden door het concept van het groene spinnenweb te verbeteren en te complementeren
- ervoor te zorgen dat dit groene netwerk helder en makkelijk te vinden is door verbinding van de routes met het fietsknooppuntensysteem.
- het opheffen van de knelpunten in een dekkend netwerk van recreatieve fietspaden van gemeente Leiden naar de groene landschappen om de stad

7. beleidskader

- Duurzaamheidsagenda Leiden 2011
- Groenprogramma Holland Rijnland
- Gebiedsprogramma Stedelijk agglomeratie
- Regionale Structuurvisie Holland Rijnland 2020, 2009
- Biodiversiteit Actieplan (BAP) Leidse Regio 2009
- Structuurvisie Leiden 2030, 2009
- Nota Herijking Fietsroutes

Projectblad Regionaal Groenprogramma

8. projectorganisatie

Projectmanager: Mirte van Daalen, gemeente Leiden
Bestuurlijk opdrachtgever: Frank de Wit, wethouder gemeente Leiden
Ambtelijk opdrachtgever: Lia Totté, gemeente Leiden

Naast diverse afdelingen van de gemeente Leiden zijn de volgende belanghebbenden betrokken:

- De Fietsersbond
- Leiden fietst
- Het Zuid Hollands Landschap
- Bewoners
- Overheden algemeen: Holland Rijnland, Provincie Zuid-Holland

9. grondverwerving

Voor het project behoeft geen grond te worden verworven.
Het project wordt gerealiseerd op grond die reeds in het bezit is van de gemeente Leiden.

10. financiën (excl. BTW)

De gemeente Leiden heeft voor het project Stad-landverbindingen in totaal € 1.275.000,- beschikbaar gesteld.

Het wegnemen van het knelpunt fietsroute Roomburg is geraamd op € 70.000,- . Dit betreft slechts uitvoeringskosten en geen voorbereidingskosten.

Bedoeling is dat de financiering als volgt tot stand komt:

gemeente Leiden:	17.500,-
HR	17.500,-
PZH	35.000,-

11. inrichtingsplan

Er is een inrichtingsplan gemaakt.

12. planologische verankering

Het plan past wel in het bestemmingsplan.
Er is een verkeersbesluit nodig

13. doorlooptijd project

Uitvoeringsbesluit: najaar 2014
Realisatie: najaar/winter 2014

14. relevante wet- en regelgeving

Er is een omgevingsvergunning vereist.

15. eigendom, beheer en onderhoud

Gemeente Leiden neemt het onderhoud van de fietsroute op in haar reguliere beheerplan

16. afbreukrisico

De belangrijkste risico's zijn geïnventariseerd en liggen op het vlak van:

- subsidieverlening
- mogelijke bezwaren en claims van belanghebbenden

1. naam project

Natuurbelevingtuin 'De Bult' in Nieuw Wetering

2. gegevens aanvrager

Initiatiefnemer: Gemeente Kaag en Braassem

Betrokken ambtenaar: E.M. van Ruiten

Contact: ivanruiten@kaagenbraassem.nl tel: 071-3327487

3. locatie

Nieuwe Wetering

4. oppervlakte

De oppervlakte van de natuurbelevingtuin behelst +/- 1,2 hectare

5. toelichting

In de zomer van 2012 is door stichting natuurbelevingtuin 'De Bult' deelgenomen aan het project: 'Dromen over Groen'. Het project 'Dromen over Groen' is een initiatief van de gemeenten Teylingen, Zoeterwoude en Kaag en Braassem in samenwerking met de provincie Zuid Holland, boeren en inwoners. Het doel van het project is om wensen en aanbod aan elkaar te koppelen en op langere termijn te komen tot een klantgericht natuurbeleid. Leden van de dorpsraad Nieuwe Wetering hebben hieraan deelgenomen, hieruit is het plan van de natuurbelevingtuin in Nieuwe Wetering ontstaan. Onder de noemer 'Maak van de nood een deugd' en 'Natuurbeleving in en om het dorp' wordt de strook tussen de HSL en het dorp Nieuwe Wetering leefbaar gemaakt. De bulten vol gras en struiken worden omgevormd tot een natuurbelevingtuin.

Een gebied waar genoten kan worden van de natuur door iedereen. Een avontuurlijke speelaanleiding voor kinderen, een pluktuin, een tuin met bankjes waar genoten kan worden van bijzondere struiken, vogels bijen en bloemen. Door het plaatsen van de juiste bomen en te kiezen voor een gelaagde aanplant ontstaat er een groenbuffer tegen geluid en luchtverontreiniging van de HSL, A4 en Schiphol. Daarmee wordt van de nood een deugd gemaakt.

6. regionaal belang (meerdere antwoorden mogelijk)

Welke ambitie wordt hiermee gerealiseerd?

- Het verbeteren van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van (delen van) het landelijk gebied voor recreatief medegebruik.
- Het beschermen en versterken van de openheid van de grote landschappen en de verbindingzones daartussen.
- Het beschermen, vitaliseren en (robuust) verbinden van de natuurgebieden.

Welke doelstelling wordt hiermee gerealiseerd?

- Het bevorderen van de bereikbaarheid, toegankelijkheid en aantrekkelijkheid van het landelijk gebied voor recreatie
- Realisatie van groene en recreatieve verbindingen
- Behoud van de openheid en de zichtlijnen van het landelijk gebied
- Realisatie van ecologische verbindingzones en natuur
- Versterken van de samenhang en de herkenbaarheid van de cultuurhistorische elementen
- Combineren van gebiedsgebonden wateropgave met de ontwikkelingen van groene kwaliteiten
- Versterken van de gebruiks-, belevings- en toekomstwaarde van het landschap via agrarische activiteiten

Overige:

- Samenhang met andere groene projecten
- Aandacht voor streekeigen beplanting
- Bijdrage aan de wateropgave
- Toepassen meervoudig ruimtegebruik

7. Beleidskader

Project 'Mijn Groen-Ons Groen'

Het project is opgenomen in het deelprogramma van Holland Rijnland 'De tuin van Holland'.

Uitvoeringsprogramma Leidse Ommelanden

Gebiedsprogramma Leidse Ommelanden

8. projectorganisatie

Verantwoordelijk voor subsidies: gemeente Kaag en Braassem

Projectleiding: Stichting natuurbelevingtuin De Bult (Mirjam Derkse, Manon Karstens, Silke van der Meer en Miriam van der Borght)

Projectleden: Vlinderstichting Nederland (Idylle), Stichting Groen Licht (Corrie Uljee, Marcel Hoogendoorn), vereniging Groei en Bloei Alkemade (Tiny van Rijn), Vereniging Het Eerste Stuk (Frans Jansen), een groeiend aantal vrijwilligers voor zeer uiteenlopende taken, leveranciers en belanghebbenden.

9. grondverwerving

De grond is in eigendom van de gemeente Kaag en Braassem en wordt door middel van een overeenkomst in bruikleen gegeven aan stichting natuurbelevingtuin 'De Bult'.

10. financiën

	Bedrag
Kostensoort	
Aanlegkosten- en inrichtingskosten (Activiteit 1 en 2)	€ 85.000,-
Plantmateriaal (Activiteit 2)	€ 15.000,-
Ontwerp en begeleiding (Activiteit 3)	€ 12.500,-
Communicatie	€ 7.500,-
Informatie en educatievoorzieningen	€ 15.000,-
Totaal	€ 135.000,-
Cofinanciering	Bedrag
POP2 (LEADER)	€ 48.750,-
Projectsubsidie Uitvoeringsregeling Groen	€ 61.250,-
Regionaal Investeringsfonds Holland Rijnland (RIF)	€ 25.000,-
Totaal	€ 135.000,-

Behalve de bijdrage van Holland Rijnland zijn alle bedragen harde toezeggingen.

11. inrichtingsplan

Er is reeds een inrichtingsschets gemaakt voor de natuurbelevingtuin

12. planologische verankering

Er is geen bestemmingsplanwijziging nodig. Alle nieuwe activiteiten passen binnen het bestemmingsplan.

13. doorlooptijd project

Het project wordt eind 2014 uitgevoerd.

14. relevante wet- en regelgeving

Geen relevante wet- en regelgeving.

15. eigendom, beheer en onderhoud

Het gebruik van de grond en ook het beheer en onderhoud komt volledig te liggen bij stichting natuurbelevingtuin 'De Bult'.

16. afbreukrisico

Het project draait op vrijwilligers die niet betaald worden voor hun inzet. Dit draagt een zeker risico in zich.

1. naam project: Ter Wadding
2. gegevens aanvrager Gemeente Voorschoten E.Coenen/ C. Draaisma
3. locatie Ter Wadding Voorschoten
4. Oppervlakte: ca. 2,6 ha.
5. toelichting : Park ter Wadding is een park van een voormalig landgoed in de gemeente Voorschoten, op de grens met Leiden. Het huis Ter Wadding is in privaat eigendom. Een groot deel van het park rond het landgoed is eigendom van de gemeente Voorschoten. Het park maakt onderdeel uit van de Provinciale ecologische hoofdstructuur. Het is daarnaast een recreatief park met bijzondere historische waarden. Het park trekt nu weinig bezoekers ondermeer door een slechte bereikbaarheid. Verbeteringen hieraan zijn noodzakelijk, zodat de bewoners van Leiden (Stevenshof) en Voorschoten (Noord-Hofland) het park beter weten te vinden. Het park is in feite een groene parel in verder stedelijk gebied. Het volgende streefbeeld is voor het park bepaald: Een klein wandelbos met een landgoedkarakter, dat beschutting biedt bij weer en wind. De entrees sluiten goed aan op de omgeving en het is duidelijk wanneer men Ter Wadding binnengaat. De zichtlijn over het water is herkenbaar en legt een relatie met het huis. Het bos is structuurrijk met plaatselijk accenten van stinsengebrouwing. Verder heeft het een bosachtig, wat ruig karakter, zonder dat het overwoekerd is door bramen en brandnetels. De paden zijn goed begaanbaar; er zijn bankjes. Enkele van de vroeger aanwezige cultuurhistorische elementen zijn hersteld. De bebording richting het park is verbeterd, zodat de bewoners van het omliggende stedelijk gebied Ter Wadding kunnen vinden. Voorschoten vindt het belangrijk dat de landgoederen die binnen haar grondgebied liggen in gebruik zijn en als gebouw en/of tuin kunnen worden bezocht. Huis Ter Wadding is vaak open tijdens monumentendagen en is in die zin ook interessant voor de regio.
6. regionaal belang Welke regionale ambitie wordt hiermee gerealiseerd: <ul style="list-style-type: none">
• Het park is een prachtige aanvulling als onderdeel van de regionale landgoederenroute
• De nieuwe Velostrada loopt langs het park. Er bestaat een recreatieve kans door het entree aan de kant van de Velostrada attractiever te maken
• Het park beter toegankelijk maken voor de bewoners van Leiden en Voorschoten. Welke regionale doelstelling wordt hiermee gerealiseerd? <ul style="list-style-type: none">
• Verbetering recreatieve waarden Zuid-Holland
• Versterken van de samenhang en herkenbaarheid cultuurhistorische elementen.
7. beleidskader Groenstructuurvisie Gemeente Voorschoten

8. projectorganisatie Bestuurlijk opdrachtgever: College van B&W gemeente Voorschoten Ambtelijk Opdrachtgever: John van de Werf, afdelingshoofd Ruimtelijk Beheer. Projectleider: Patrick Spiegeler/ Ralph Pitlo Betrokken partijen: gemeente Voorschoten
9. grondverwerving N.v.t. Grond is en blijft in eigendom bij gemeente Voorschoten
10. financiën Investeringsvoorstel: Totale investering: € 130.000, waarvan 25% door Holland Rijnland = €32.500,- waarvan 50% aanvraag uit Groenagenda prov. ZH: € 65.000, waarvan 25% door gemeente Voorschoten = € 32.500,-(vastgelegd in begroting)
11. inrichtingsplan Ja. Plan is een uitvoeringsproject van Groenstructuurvisie. VO en DO moeten nog worden gemaakt.
12. planologische verankering In bestemmingsplan ligt bestemming groen/ bos vast.
13. doorlooptijd project Jaar van uitvoering: 2016
14. relevante wet- en regelgeving Bestemmingsplan, APV. Mogelijk moet een flora en fauna onderzoek worden uitgevoerd en contact worden opgenomen met het Hoogheemraadschap van Rijnland. Voor de aanleg van paden is een aanlegvergunning nodig.
15. eigendom, beheer en onderhoud gemeente
16. Afbreukrisico. Een mogelijk afbreukrisico is dat er geen draagvlak bij omwonenden is voor het meer openstellen van het park en voor ingrepen in het groen.